

'Tis not the dying for
a faith that is so hard;
'tis the living up to it
that is difficult.

—Thackeray.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 48—Vol. LVII.

Friday, 11th December, 1959

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER
Price: FOUR PENCE

Threat Of Fascism In Ceylon

By CYRIL DUNN In The "Observer"

COLOMBO.

IT might be thought that even the murder of a Prime Minister would cause rather less than the normal stir in an island where for the past two years the homicide rate has been almost two a day. But in fact Solomon Bandaranaike's death has been followed in Ceylon by an emotional upheaval of staggering scope.

As a result, political thinking has been, to say the least, confused. The murder has clarified in a startling way the real nature of the political crisis which has troubled Ceylon since Mr. Bandaranaike's election in 1956. Talking endlessly and about nothing else in a capital which seems to have become a complex of jury rooms, many citizens are by now convinced that the enemies of democracy have been identified. But to this self-generated illumination they mostly respond with defeatism or irrational hope.

Until Mr. Bandaranaike was shot on his veranda, many Ceylonese supposed the days of democracy to be numbered in their island but could predict no very clear alternative. They mentioned the familiar ones—Communism and military dictatorship—but agreed that the prospects did not look ominously bright for either.

There are many Marxists in the island, but most are quaint survivals. The new Prime Minister, Mr. Wijayananda Dahanayake, was

himself at one time a declared Bolshevik. There is a small Communist Party of the orthodox kind. But the main body on the Left is Trotskyist, with a unique distaste for Communism of the global sort. They form entirely respectable parts of the Opposition in Ceylon's Parliament.

Military Coup Unlikely

The outlook for a military coup is also dim. Ceylon does not go in for

military heroes; the admired man is one who has done well in the Civil Service. Nor do the armed forces seem to have any officer at all interested in taking power. In any event, there is one surely fatal bar to political ambition of this kind. The troops on whose loyalty an aspiring officer would have to rely are mainly Sinhalese-Buddhist; most officers are Christian.

The islanders themselves always drew attention to these useful impediments, but the process rarely seemed to ease their anxiety. They were still afraid of some kind of coup, without being able to guess its source or imagine its methods. It was, so to

speak, impalpably in the air.

This of course explains why so many Ceylonese jumped at once to the conclusion that the murder of Mr. Bandaranaike was an act of political terrorism. They did so unsupported by any evidence; indeed, they reject with derision at least some testimony to the contrary.

The roots of the plot are generally discovered among the extremists of the Sinhalese-Buddhist community. Many were known to be angrily convinced that Mr. Bandaranaike was betraying them, that he no longer meant to discharge his undertakings, supposedly given when the Sinhalese-Buddhist vote carried him to power in 1956, to favour their people at the expense of the Ceylon Tamil and Christian minorities.

It was never very easy to know what the late Prime Minister was about. As one political crisis followed another in the last year of his life, he was obliged to dart breathlessly about stopping leaks in a dam and declaring it impermeable. He naturally seemed evasive.

Amends For Raw Deal In Past

But plainly his heart was never in the outmoded
(Continued on page 475)

Kashmir Closed To India

SRINAGAR.

THE Kashmir Legislative Assembly unanimously decided to abandon the right to have elections in Jammu and Kashmir conducted by an election commission of their own and accepted that of India. In a series of amendments to the Constitution judges of the High Court are given the same status as those of other Indian High Courts, and they cannot be dismissed except by a two-thirds

majority vote in the Indian Parliament. The Kashmir Government recommends to the Indian Government that relevant portions of the Indian Constitution be applied to Kashmir through a presidential order.

These measures come into force on January 26 next. The Premier of the state, Bakshi Ghulam Mohammed, pointed out that the restriction of voting rights to Kashmir's permanent residents was still safeguarded.

O P I N I O N

FRIDAY, 11TH DECEMBER 1959

Verwoerd's New Recruit

A GREAT deal of unnecessary heat has been generated in the country by the asinine remarks of Field Marshall Montgomery who, after a brief visit to Johannesburg, recruited himself as an unpaid volunteer for the Union's State Information Service.

Before he left London, Lord Montgomery told reporters that his visit to South Africa was to "see for himself." He came, he was whisked around by government and Municipal officials on carefully conducted tours of a few places. He saw no slums, looked at no cases of kwashiorkor (that disease of starvation); he met not a single non-White leader, went nowhere near a Liberal or even a Progressive. The great general was so busy being feted and dodging the press that he could find no time to spare to see any informed member of the Race Relations Institute. But he saw Dr. Verwoerd and other Ministers. He spent practically all his time in the company of persons dedicated to the cause of apartheid,

Publicity Agent

Hence he was able to promise the Nationalists that he would be their publicity agent abroad. None of which reflects in any way upon the Field Marshall's integrity or on his undoubted military prowess. Or on the considerable contribution he made to democracy in its fight for survival against Hitler's hordes. But even men who are great in many fields could be led astray in others.

Field Marshall Montgomery is not a fool. But it is a matter for regret that he should offer himself as a tool to the successors of the dictator whom he helped to defeat.

Even if he were however, opponents of apartheid have little cause for perturbation, for even the flamboyant general must know that his very flamboyancy nullifies the effects of his words on other than military matters.

Thoughts From Rabindranath

God with us is not a distant God; He belongs to our homes, as well as to our temples. We feel His nearness to us in all the human relationships of love and affection, and in our festivities. He is the chief guest whom we honour. In seasons of flower and fruit, in the coming of the rain, in the fulness of the autumn, we see the hemm of his mantle and hear his footsteps. We worship Him in all the true objects of our worship and love him wherever our love is true. In the woman who is good we know Him, in the man who is true we know Him.

Comment On Men And Events

Things Mr. Macmillan Should Know

By JORDAN K. NGUBANE

THERE is excited expectation in the Nationalist Press which is inspired by the fact that such a distinguished representative of the West as the British Prime Minister will be visiting this country soon. We can understand why the Nats are moving heaven and earth to prove that they are Britain's best chummies. The hiding they are getting in the United Nations and the developing boycotts in Great Britain can prove even to the densest Nat that world opinion can no longer be defied,

Now that they are face to face with the inevitable result of their oppressive policies, the Nats are scared and they are beginning to grope for friends. They realise that Great Britain, after all the hard things they have been saying against her during the last fifty years, is their best friend.

Mr. Macmillan is coming to this country as the political representative of the people of Great Britain and, to stretch the point a little farther, also as the head of a senior nation in the Commonwealth. He comes here not only as the guest of the Union's Prime Minister; he is the guest of the people of South Africa.

He cannot tell the South Africans how to run their affairs. But as the representative of a key people in the Commonwealth it is his business also to avoid doing things which would strain the relations between members of the Commonwealth.

United Nations

The non-Europeans in this country rightly fear that the invitation was intended to boost up apartheid; to attract a little more British capital to bolster up the tottering apartheid structure. It was also meant to be a pat on the back for the way in which Mr. Macmillan's government has supported South Africa in the United Nations.

Viewed in this light, the acceptance of the invitation has the makings of an endorsement of apartheid. As such it will give offence to the non-White victims of Verwoerd's wicked ideology. This, Mr. Macmillan should know.

The Africans of the Union are not as yet in the position to influence events inside the Commonwealth to any appreciable extent. As a practical politician, Mr. Macmillan will most probably find it unnecessary to conduct himself in ways which will not affront them.

But it should be clear to him that the Commonwealth also has

Africans and Asians. The fact that he will be coming to South Africa after having been the guest of the Government of Ghana suggests that he wants to please both sides. It cannot be done. Dr. Nkrumah has made it plain that he hates and loathes apartheid. He takes this stand because if he came to this country he would be insulted because of his race and colour.

No Argument

It is no argument for Mr. Macmillan to say that he will not attack apartheid because he does not wish to interfere in the domestic affairs of a member country in the Commonwealth. As an ideology apartheid affects the non-White members of the Commonwealth vitally. By increasing the strains within the Commonwealth it ceases to be something that concerns the South Africans only. When he blinds his eye to this fact, Mr. Macmillan merely succeeds in placing himself in the position where he cannot avoid giving the green light to Verwoerd.

Mr. Macmillan should know something else. Next year the Prime Minister of the Soviet Union visits Africa as a counterblast to Vice President Nixon's historic trip to Ghana when that country gained its independence. The non-White peoples of Africa attach the greatest significance to the fact that in 1960 Khrushchev and Macmillan will be in Africa. The one will, to judge by his statements to date, obviously have come to reinforce the humiliation of the people of Africa by giving to apartheid a new lease of life and giving it the (no matter how qualified) blessings of his government.

To be sure that he does this task well, he will most probably allow himself to move only in White circles. He is a White man, you see and in a country dominated by White men he would see no violent attack on any sacred principle in the fact that he moved among people of his race only.

N.I.C. And Maotse Tung

(From Our Own Correspondent)

The refusal of the leadership of the Natal Indian Congress to declare itself clearly on the naked aggression upon Indian territory by Communist China is already having repercussions within Natal's largest Indian political organisation. After much public prodding, an evasive statement on the Sino-Indian border dispute was issued by the Congress president, Dr. G. M. Naicker. This statement, which was carefully worded after much behind-the-scenes discussions, failed to satisfy the Indian public of Natal. The N.I.C. president has been widely criticised for his fence-sitting attitude and the Indian people have not been slow in expressing their disgust that a local Indian political organisation, previously vociferous when it came to denouncing the imperialist excursions of Britain and America, appeared so reluctant to say even a cautious "kable" to Asia's leading imperialist of the 20th century, Communist Mao tse Tung.

Indeed the N.I.C. statement did not even go as far as the caution enjoined by Premier Krushchev of Russia, let alone the decisive stand taken by the Indian Communist Party in defence of the MacMohan line. The Communist Party of India went even further and declared its solidarity with the rest of India, while it promised the fullest support to Mr. Nehru in his attempts to find an acceptable solution to the dispute. The Indian Communists did not however take this decision without internal strains. The Stalinists steadfastly refused to say or do anything that might embarrass Comrade Mao, but the majority had their eyes trained upon the Indian people as a whole and responded in part to the nationwide anger aroused by the Chinese killing of Indian patrol troops.

N.I.C. Maintains Quiet

In contrast, the Natal Indian Congress has said absolutely nothing about the murder of Indian servicemen by Chinese Communist soldiers.

It is believed that left to himself, the N.I.C. president, Dr. G. M. Naicker would have taken a firm stand in defence of India's stand in the dispute. He never has been a Communist nor even a sympathiser of Communism. But the Stalinists still exert a powerful influence, directly and

indirectly, in the councils of the Congress. Even some members of the N.I.C. top organs who themselves are not Communists are, perhaps without quite realising it, firmly in the grip of those, officially outside the N.I.C., who nevertheless wield a tremendous amount of influence.

But these forces are not having things all their own way, according to some reports. The non-Communist and uncommitted members of the N.I.C. are becoming increasingly restless as a result of this pro-Communist attitude of some of their number. Furthermore, ties of emotion and culture are still strong, and it is natural that sympathies should lie with India.

Explosion May Come

Unless some compromise is worked out soon with the Natal Indian Congress, a minor explosion may shortly be expected. This would certainly have come sooner had it not been for the necessity to maintain solidarity in the face of the depredations of the Nationalist Government at home. Even those who have become bitterly anti Communist as a result of becoming disillusioned in recent months are not anxious to have a public split within the Indian Congress. They reason, correctly, that whatever differences there might be should be hushed up lest the Nationalists exploit the situation for their own ends. For this reason, the explosion when it comes will be muffled. But its effect upon the internal structure of the N.I.C. will nonetheless be far-reaching.

Here again is a clear example of the Suppression of Communism Act resisting the hard Communists. Their critics are hamstrung in that they would not name them and attack openly their activities in first loyalty to Peking and Moscow.

HAWKERS AND TRADERS

Gent's wrist watches, 17/6 with 15 jewels 22/6; 17 jewels, water proof, shockproof 32/6; 21 jewels, waterproof, shockproof, 37 6; 25 jewels, waterproof, shockproof, 41/6; Ladies wrist watches 39 6 25 jewels 49/6 A. I. Agencies, P.O. Box 3980, Cape Town.

No Catalogues

The Nats Are Honest In This Instance

(From Our Own Correspondent)

HUMAN Rights Day, December 10th, was observed in Durban at a joint meeting arranged by the Liberal Party and the Congress Speakers referred to the universal Declaration of Human Rights to which most of the civilised world has subscribed. Conspicuous among those nations that have refused to associate themselves with this international instrument is the Union of South Africa.

Perhaps the Nationalist Government should be admired rather than criticised for this refusal, for it is at least honest in not pretending principles to which it is totally opposed. The Human Rights Declaration subscribes to the dignity of the individual; to his right to participate in free elections to choose the government of his country; to his right to sell his labour to the highest bidder and to organise trade unions; to freedom of movement and of speech and of assembly; to live and work at a place of his own choice; to free and compulsory education; of the freedom from arbitrary arrest and fair trial in the Courts.

The Declaration stands for

democracy and decency in government. The Nationalist Government stands for exactly the opposite in all things. In the laws it has pushed through Parliament; in the regulations it prescribes under these laws; in the manner in which it administers these laws and regulations: the government of Verwoerd denies democracy, it denies freedom, it denies justice. And by refusing to subscribe to the Declaration, it underlines this refusal. It is, as has been said, at least honest. It does not taint itself with the hypocrisy of a Smuts or a de Villiers Graaff in national and international politics. Or for that matter of Krushchov or even of Krushchov's friends and followers in this country.

But a thief who openly admits his thievery remains a despoiler. A tyrant who proclaims his tyranny is just as hateful.

And in observing Human Rights Day on Thursday, the people of all races who gathered in Durban protested against this theft, this tyranny; and quietly re-dedicated themselves to the restitution of stolen rights; the uprooting of tyranny.

BOOKS FOR ALL OCCASIONS

The Complete Letter Writer For All Occasions	7	0
The Business Letter Writer	5	0
Dreams and Their Meanings Significance ...	11	0
Dreams and Omens Their Meanings ...	5	0
How To Read Your Hands by M. Bashir B.A. ...	11	0
Palmistry How to Read the Hand ...	5	0
Fortune Teller Every Known Method ...	5	0
How To Conduct Meetings For All Occasions ...	5	0
Toast and Speeches How To Prepare and Deliver	5	0
How to Write Correctly Write Exactly ...	5	0
Correct Conduct Perfect Etiquette for All ...	5	0
How to Become a Vocalist How to sing to an Audience	5	0
How to Dance The Champion Ball Room Dancing	5	0
Making and Repairing Radio Sets Illustrated ...	5	0
Personality and Cheer Guide ...	2	0

HYPNOSIS

Self Hypnosis Its Theory technique and Application	14	0
Scientific Hypnotism Survey of Theory and Practice	16	0
Curative Hypnosis Suggestion and Relaxation ...	11	0

COOKERY BOOKS

The Home of Indian Cookery for all Occasions Cooking	13	0
Curries of India What are Curries Made From ...	7	0
Savory Spicy and Sweets Indian Recipes ...	5	6
Everybody's Vegetarian Cookery Book ...	5	0

Mail Your Order To-day C.O.D. Charges 2/-
Postage Free.

Obtainable at Our Only Address:

Bharat Music Saloon and Booksellers,
286 Grey Street, Durban.
Phone 29488. P.O. Box 2037.

The Leaders Must Get Up And Get Down To It

By I. N. DICUS

THE examinations are over and by being over they have created more problems: What is going to be the position of large numbers of young men who will not be able to return to school next year for various reasons? Most of them will have passed the Standard Six Examinations and will not go to a high school because they cannot afford to do so or because they cannot be admitted owing to the acute shortage of accommodation. It is quite likely that, although two new high schools were opened during the year, many, many children will be turned away from the high schools. Many will have passed the Junior Certificate Examination and not quite a few, the Senior Certificate Examination. What are the young people going to do for a living? Where are the jobs for them? This is a question which has received the attention of a group of people in Durban who are perturbed by the situation. The Indian is in a pathetic position with regard to employment and yet he has been able to hold himself together, thanks largely to the peculiarities of the joint family system which in such situations provides insurance against want. Again it seems that the Indian himself must attend to this. An immediate practical step would be the summoning of a Natal convention on the subject. It could be an all-affair. There is now on the horizon the Progressive Party and together with the Liberal Party, the Congresses, the Organisation and the social welfare agencies a convention could be held to survey the whole position. The smaller the convention, the better for work. In the present circumstances any demand for the franchise is an academic exercise. The reality is the unemployment situation. Our leader must get up and get down to it.

Tribal Education

The proposed establishment of the "Coolie College" continues to exercise the minds of the Indian people in general but from the leaders there is steady silence. Is it possible that the leaders have realised that words at this stage could well be made meaningless and pointless by future action when parents have to choose between going into the wilderness and accepting some sort of education, however canalised it is? There is no gainsaying the fact that the position is a heart-break-

ing one. On the one hand there is the question of principle and on the other practical politics. It is not particularly difficult to see that ultimately the Indian people will give in. This is not a counsel of despair but an admission of facts. Perhaps hopes lie in the direction to which reference was made recently at the opening of the Ramakrishna Ashram by its vice-president Dr. M. B. Naidoo: that Centre had received a donation of some 40 acres of land for the purpose of the establishment of a residential college. This is something which the Indian people should pursue with might and main. Perhaps if a private residential college were to be established with the backing of the wealthy members of the Indian community we could have a place for the training of young men and women to provide future leadership for the community. It ought, of course to be multi-racial. There will be no opposition to this in theory but in practice the laws of the land will reduce it to an Indian college. If some competent leadership is to be developed then such a college is a pressing and urgent necessity. The time is eminently ripe for its establishment now.

Future Leaders

Such a college could train future leaders in all fields: politics, commerce, the arts, the sciences, philosophy, and the like. Right now it must be admitted that while we have in our midst some men who wear the Gandhi cap and would make believe that they are Gandhi-ites there is none with the spirit of the young Mohandas Gandhi who at the beginning of this century marshalled the fight against the registration of Asiatics in the Transvaal. It is unfortunate that the story of that epic fight is a closed book not only to the present generation of men and women but also to the one which has gone before. It is time that story was recorded and told. These things could be done at a residential college, established and run by the Indian people themselves. If the will is there, the money can be found.

Whither Centenary

It seems that the Centenary will have come and gone before the Indian community as a whole becomes aware of its significance. It seems also that the choosing of beauty queens, has become a matter of national importance among the Indian people.

Education For Freedom

(From Our Special Correspondent)

AN educated people can easily be governed but it cannot be enslaved; it may be conquered but it cannot be held in subjection, said Mr. Alan Paton, president of the Liberal Party, when he spoke at the Clairwood Indian High School prize giving last Saturday. He said it was pleasing to note the tremendous advances made recently in Indian education in Natal. The Indian community had itself been largely responsible for this improvement, Mr. Paton said; and in their search for increased educational facilities they had been assisted by the officials of the Education Department. He also paid tribute to the Indian teaching fraternity who had, apart from contributing financially to the school building funds, in many cases initiated school building programmes.

Referring to the Clairwood School motto *Ut Prosim*—"So that I may Serve"—Mr. Paton said it was encouraging that the school should seek to foster the ideal of service among children. This was one of the noblest ideals of mankind, he said. What

was needed was a synthesis of the 'I' feeling and humility. One must be humble in service, but one must never be servile.

Barred From Jobs

In his report, the principal, Mr. V. Naidu, referred to the increasing difficulties encountered by Indian youth after they leave school. "They are educated," Mr. Naidu said, "but because of the wall of colour prejudice facing them, many of them could not find jobs." He said that it was surprising that so many European-owned firms, including commercial banks, which did business almost exclusively with the Indian community, did not make jobs available to qualified young Indian men and women.

A Methodist priest, Rev. Hurford, said that the time would come when South Africa was a land of free people in which there would be opportunities for all, regardless of race or colour. About thirty book prizes were distributed by Mrs. Paton to students who had topped the lists in examinations.

B-I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

S. S. Karanja due 29th Dec. Sails 4th Jan, 1960.

PASSAGE FARE TO KARACHI OR BOMBAY

First Class	single	without food	£92-0-0
Second "	"	"	£60-15-0
Third "	"	"	£31-10-0
Ordinary			Special
Non-Vegetarian	£5-5-0		£10-18-0
Vegetarian	£4-17-0		£10-10-0

For further particulars apply to—

Shaik Hamed & Sons
(Pty.) Ltd.

390 Pine Street, — Durban.
Telephone 20422, Tel. Add. "KARAMAT."

Consolidating India's Unity

By K. M. PANIKKAR

IN this article which Sardar K. M. Panikkar, the distinguished Indian diplomat, historian and scholar, analyses some of the problems which India is trying to solve as she consolidates the unity of her many peoples.]

To an outside observer India's nationhood would appear to be a fragile growth threatened on all sides by the maledictions of history, by its socially backward institutions like caste, by unhealthy developments like language, nationalism, and religious rivalries. And yet such a view would be superficial. The hold of caste on Indian society is undoubtedly breaking down, though not as fast as many social reformers would desire. Linguistic nationalism has not only been tamed but turned into productive channels by the organisation of the state-units of India on a unilingual basis. So far as religious reaction is concerned, its effect on political life is clearly diminishing. The work of the last twelve years has begun to show fruitful results in all fields.

And yet at the time of India's independence this course of liberal evolution did not by any means seem assured. The creation of Pakistan as a homeland for Moslems gave rise to the demand for a similar State for the Hindus—a Hindustan, which would have meant the denial of the liberal traditions of the Congress and the national movement. The life of the Mahatma was the price that India had to pay before the new State awoke to the danger which this claim of a Hindu State involved to the secular doctrine to which the leaders of the Congress had pledged themselves. Once the disruptive tendencies which disfigured the first days of Indian independence were ruthlessly put down and the new State, through its Constitution, laid down the basis of its development, it had been able through legislative, executive, and popular action to overcome the many tendencies that seemed at one time to threaten the unity of India.

Caste

Of these tendencies the most widely discussed is the question of caste. This is an institution which exists nowhere else in the world and is considered by many as the special characteristic of India and Hinduism. The caste system in theory is a fourfold division of the people into priests, warriors, traders, and workers. To this general

division was added a fifth, a submerged base—originally of slaves—called untouchables. The fourfold division was always more or less national, but the division between the untouchables and the rest was a hard fact and constituted one of the most oppressive features of Hindu life. So far as caste itself was concerned it was not the fourfold organisation that was significant. The special characteristic of Hindu life that long prevented the growth of a feeling of social solidarity was the fragmentation of society into subcastes or small groups of families united by marriage and social customs and keeping closely together bound by a strong sense of inter-caste loyalty.

The growth of civilisation everywhere has been described as the widening of the symbiotic circle by stages, finally to embrace the entire community. In India it has been the opposite of this development, a steady narrowing of the circle by division into castes and sub-castes, leading almost to a total absence of the sense of the community among the Hindus. This was the greatest weakness of Hinduism. The leaders of the reform movement from the time of Ram Mohan Roy in the beginning of the nineteenth century recognised the evils of the system of caste and worked to undermine it.

At the time of India's independence caste had lost much of its hold through the development of public opinion and the growing importance of urban life, but in rural areas its hold was still strong. The leaders of the new State recognised that if their programme for the modernisation of society was to achieve success the system of caste had to be rooted out. They set about it in three ways. The programme attacked the economic foundations of caste by taxing the joint family, which was the main prop of the system, practically out of existence. It legalised marriages between Hindus of all castes, thereby taking away the only legal sanction that the caste system had;

Parties

The third—and a more effective—attack on the system of caste was by the introduction of democratic processes, power being vested in the lower castes through adult franchise. The party system in India cuts through castes and subcastes, and though there has been some tendency to exploit caste loyalties the conflict of interests has generally tended to split the groups on economic and political lines rather than unite them on the basis of common caste feeling. The national parties in India fight elections at all levels; village councils, district boards, municipalities, state legislatures, and central Parliament. These elections take no note of caste affiliation. Such national parties as the Congress, the Socialists, and the Communists cannot afford to appeal publicly to caste sentiments. This is not to say that caste loyalties have disappeared in India. They are less important, and their hold on the people has been undermined in various ways so that anyone who compares the position today with what it was even twelve years ago will agree that the situation has undergone a radical change.

The problem of India's many languages has made people wonder how the country can claim to be a single nation. There are twelve regional languages, all of which officially claim national status. Besides, there is some public agitation about the position accorded to Hindi as the official language of the Union. Here also the situation is different from what it appears on the surface. In a centralised State where one linguistic group exercises political dominance, language is the strongest bond of union among those who are subjected to oppression, and becomes the basis of nationality. But in a federal union this need not be the case. In India the rivalry of language groups became a serious matter when the provinces were multi-lingual and one language group felt itself dominated by another—for example, the Andhras by the Tamils in Madras. But the reorganisation of the states on a unilingual basis in most areas of India has eliminated this trouble and transformed linguistic rivalry into a healthy regionalism.

Quarrels

Almost everywhere in India quarrels based on the rivalries

of regional languages have disappeared with the sole exception of Bombay, which is a multilingual state with clearly marked Gujarati and Marathi-speaking areas joined together to constitute a single administrative unit. The Government of India is now reconsidering this question and the decision has been taken to divide the present state of Bombay into two on a linguistic basis. When this reorganisation is completed the regional languages will become the basis of a healthy and competitive regionalism on which a strong and united India can exist. It is this sense of regionalism that is the strength of India's democracy, and a guarantee against any kind of dictatorship at the Centre.

Another aspect of the language problem which caused uneasiness was the haste with which, it was feared, the enthusiasts of Hindi were acting to displace English. This problem has also been satisfactorily solved by the acceptance of English as the subsidiary official language for as long a period as may be found necessary.

Briefly it may be said that during the twelve years of her independence India has fought valiantly not only to overcome the divisive forces inherent in her history but also to transform herself into a modern society. What has helped her in this task is a general realisation that scientific, economic and political development in the world of today is possible only where a State has a large area and ample resources. Every province in India to-day realises that individually and without the support of an organised central Government none of the great schemes in their own regions, meant to ensure progress and prosperity, could even be attempted. This realisation has helped to hold in check—if not totally to eliminate—such fissiparous tendencies as India had inherited from history. While it cannot, of course, be said that the political, economic, and social integration that India has achieved is strong enough to withstand any strain, the experience of the last twelve years has proved that such divisive factors as had threatened the unity of India in the past and seemed to rear their heads in the first few months of her independence are now definitely under control and need not—unless abnormal circumstances like war intervene—cause undue apprehension.

Burma's Dictator To Quit

RANGOON, Burma.

PREMIER GEN. NE WIN and his army, once denounced as dictators by a former premier, are according to the "N.Y. Herald Times" preparing to step out of office and hand Burma back to the politicians.

The voluntary stepping down of a military leader is revolutionary in Asia. But it ties in with the forty-eight-year-old general's drive for democracy in Burma.

Some Army supporters and independent newspapers, recalling the chaos of the eleven years after Burma received independence from Britain, say the last year under Gen. Ne Win has been the most democratic period in Burmese history.

Elections Slated

General elections, tightly supervised by the Army to block the corruption of previous Burmese elections, are scheduled for late January or early February.

Gen. Ne Win, a Japanese-trained officer with a marked distaste for politics, is Chief of Staff of the Armed Forces. He took over as Premier on October 28, 1958 and pledged to clean up Burma.

Some of the methods were so

stringent that former Premier U Nu, who had formally asked Gen. Ne Win to replace him, raised a short-lived cry of dictatorship by the Army.

Some sources say Gen. Ne Win wants to get his men out of civil life before their newfound power goes to their heads. A few officers have allegedly done well by themselves during the Army-rule. One is said to have acquired a taste for buying race horses.

The Army's chief aim was to extinguish the terrorist insurgency that has ravaged Burma from top to bottom since independence. Official records for the last nine months show the Army killed 1,176 rebels.

Additional judges and magistrates were appointed to speed up the administration of justice. Civil and judicial officials have been freed from political pressure and ordered to crack down hard on offenders.

Burma's staggering crime rate—five murders a day, twelve

kidnapings a week—has been cut.

The army deported profiteers and arrested hoarders. Prices were controlled and lowered. New retail stores, some of them Army-operated, have been opened.

Chinese Communists Insult Khrushchev

By TAYA ZINKIN, In The "Manchester Guardian"

BOMBAY.

INDIAN reaction to the killing of Indian patrolmen by the Chinese in Southern Ladakh was of outrage. The situation Mr. Nehru is facing is more serious than Indians realise.

The Chinese have gone so Stalinist that they do not give a damn for public opinion or even Russian advice. Recently in Tibet peripatetic clowns disguised as Khrushchev and Nehru have been delighting Tibetan crowds by their antics as they were being beaten up by Chinese soldiers. Hitherto only Churchill and Eisenhower had been paraded about in the guise of clowns.

This taunting of Mr. Khrushchev, more even than the actual killing of Indian patrolmen or the flying of Chinese planes over Garhwal in Uttar Pradesh, reveals Mr. Nehru's difficulty.

Mr. S. A. Dange, the Communist leader in Parliament, has been more unqualified in his comment and has stated publicly from Bombay that "the Indian people are bound to feel resentful and the whole country will support Mr. Nehru in whatever steps he takes to avert such incidents."

Mr. K. Gopalan, the deputy leader in Parliament, has issued a warning from Kerala, where he is preparing for the forthcoming elections that "China will be losing completely the friendship of India" if it repeats such incidents.

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA

RUSTOMJEE JALBHAY RUSTOMJEE

140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
CONSULT US FOR
EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.
Residence: 111 Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:
Office: 25845
Residence: 36413.

India Needs Men Of Character

—Dr. R. Prasad

RECENTLY in Patna Dr Rajendra Prasad said that greatest need of India today was to have men of character.

"We, no doubt, require," he said, "doctors and engineers but the Prime need is of having men in the true sense of the term. During the past 12 years there has been a deterioration in the character of the people of this country and I have no hesitation in saying that I am no exception to it. Unless we have great men of character, we cannot rise above our neighbours. There are few such men now. The present confusion can be overcome only by producing men of character."

The President who was opening the new building of the students' home of the Ramakrishna Mission Ashram praised the Mission for its social and philanthropic work. It was also engaged in the task of character building among the youth which no other organization had undertaken, so far.

India in the past, Dr. Prasad said, had been a land of saints and seers, who exercised great influence on the character of the people. Today faith in religion and God was lacking. That was why institutions like the Ramakrishna Mission, which was engaged in the task of character building, were needed all the more today.

The President said parents and inmates of the mission should encourage boys to go to the

ashram and to listen to religious discourses which would help in building mission to become a centre for character building.

Deteriorated

The character of the people, Dr. Prasad said, had deteriorated so much in the post-independence era that today there was a section of people who doubted if the attainment of political freedom had been a blessing or a curse

A large number of development and welfare schemes had been undertaken since independence. Some of these had already materialized and the others were expected to be completed soon. The destiny of the country was now in the hands of the chosen representatives of the people. Yet, such a feeling existed. This was because character of the people had deteriorated during this period.

The President said: "We can justly feel proud of Swami Ramakrishna and Swami Vivekananda. If we follow their message, we will certainly progress."

Dr. Prasad also paid tributes to the Mission for its efforts towards alleviation of human sufferings.

Thanking the President, Mr. Justice Misra regretted that while literacy was spreading the character of the people was deteriorating. He felt that this was mainly due to lack of pursuit of ideals by the youth of the country.

Combating Kwashiorkor Disease

THE Joint Secretariat of the Congress Movement wholeheartedly supports the call by the "Natal Mercury" of December 1st, calling for the convening of a conference of organisations to discuss active steps for combating the dreaded Kwashiorkor disease says a statement issued by the Natal Indian Congress.

As a political movement the Congress is compelled to point out that the deaths of hundreds of children from this disease is due to the disabilities imposed on the non-White people, particularly by a backward political and economic set-up such as we have in South Africa.

Nevertheless the situation that has now arisen in Durban is an emergency one which calls for the health experts whose efforts to save the children is being frustrated by red tape and legal quibbles.

The Congress Movement is prepared to give every assistance and to perform the practical tasks necessary in the preparations for abroad conference of organisations designed to find a solution the immediate problem that has arisen

The urgent task is for all persons of goodwill whatever their race or political affiliations to get together on a campaign designed to save the children.

Things Mr. Macmillan Should Know

(Continued from front page)

Mr. Khrushchev

Mr. Khrushchev, on the other hand, will be the distinguished guest of the African people. He will not apologise for the crimes perpetrated against the men of Africa by saying that these were domestic issues. He will meet Africans as men and women.

Readers of this column know that I do not like communism. But there is absolutely no point in saying there is virtue in stomaching Macmillan's visit just because Khrushchev will be around Africa next year. Khrushchev is coming here to sell communism. Macmillan is coming to peddle around the line that people should be nice to apartheid. That is why he will not take a clear stand against the neo-Nazis who support apartheid. If this will surrender the initiative to Khrushchev, the West will be to blame

Climb to a high-ranking £2000 a year executive position under the expert guidance of the School of Accountancy, in Secretaryship, Costing, Accounting, Building Societies, Municipal Services, and Banking. Write to the School of Accountancy, backed by 50 years successful educational service, for their free book "The Direct Way to Success", P.O. Box 4592, (Z), Johannesburg, and at 8th Floor, Mansion House, 12, Field Street, P. O. Box 1865, Durban, Phone 24068.

DRY CHILLIES AND GREEN MANGOES

Gross (33 lbs) dry chillies 52/6, 10½ lbs. green mangoes for pickle at 9/9 cash with postage.

Now available from:

MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26. Phone 128.
BRITS. Transvaal.

Phone 835-6786

P. O. Box 1549.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

INDIA MAKE GRAMOPHONE RECORDS

MADE IN INDIA AT HALF PRICE AND BELOW COST
4/- EACH OR TWO FOR 7/6

In Urdu Quawalis; Hindi: Religious, Ramayan, Arthi, Bhajan and Drama Sets.

Special Offer In Gujarati Records: 2/6 each or 5 records for 10/- plus postage.

Available in Bhajan, Arthi, Garba and Comic Numbers,
MAIL ORDERS ACCEPTED — FREE PACKING
SELLING FAST.

Details gladly supplied on application

Write — Phone — Call

NATIONAL RECORDS

2 Ajmeri Arcade, off Grey Street,
Phone: 67882. DURBAN. P. O. Box 1930.

MAHATMA GANDHI—THE LAST PHASE

Vol. 1

(Introduction by Dr. Rajendra Prasad)

The book deals with the last phase of Mahatma Gandhi's most tumultuous career. It very beautifully narrates and interprets his most eventful life-story from the year 1944 up to the completion of his Bihar Mission. The author, the authoritative chronicler and interpreter of Gandhi's life and philosophy depicts with great delicacy, minuteness and accuracy how Gandhi's ideals of Love and truth, Fearlessness and Fellow-feeling, were put to their severest tests and how, he waded through amidst the forces of darkness and despair all around and brought life and cheer to the Nation and perceived high and higher truths himself.

With 44 pages of photographs.

Price 32/-

Obtainable from:

'Indian Opinion', P. Bag, Durban, Natal.

India Letter

(From Our Own Correspondent)

India To Defend Nepal And Bhutan If Attacked

THE Prime Minister stated in the Lok Sabha on November 27th that any aggression against Nepal and Bhutan would be treated as aggression against India. It was a grave responsibility and the Government knew what it involved.

The statement came towards the end of Mr. Nehru's reply to the China debate in the course of which he insisted on a clear expression of confidence in himself and the Government.

In a speech that spelt a fearless determination to meet "the gravest challenge" yet faced by the nation, the Prime Minister swung the House round to a virtually unanimous acceptance not only of his broad foreign policy but of the approach adopted with regard to the border issue with China. A Congress amendment specifically endorsing the terms of the latest Indian counter proposals was warmly endorsed.

Nehru's Greetings To First Malayan Head Of State

The Prime Minister, Mr. Nehru, has sent the following message of greetings to the first Malayan Head of State (Yang Di-pertuan Negara) of Singapore on the occasion of his assumption of office.

"On the auspicious occasion of Your Excellency's assumption of the high office of Yang Di-pertuan Negara, I have much pleasure in conveying to you and through you, to the Government and the people of Singapore the most cordial greetings and the best wishes for their prosperity of the Government and the people of India, to which I add my own, together with our best wishes for Your Excellency's personal happiness.

Grim Living Conditions In China Likely This Winter

Observers in Hongkong see indications that living conditions will be grim in Communist China this winter and food consumption in many parts of the country will be at the barest minimum.

Foreign diplomats arriving in Hong Kong from Peking report that food prices there have

increased recently and supplies are tight. It is stated that there was some improvement in supply situation after the middle of this year, but recently a new stringency has appeared.

Refugees reaching Hong Kong from the Chinese countryside say that the communes have cut their rations. This is in accord with the policy of reducing food consumption in winter when the work is supposed to be less arduous than during the crop-growing season. Refugees from the Kwangtung Province in South China report that many meals consist of only a thin rice soup and sweet potatoes.

Presidentship Of Congress

Mr. N. Sanjiva Reddy will now be elected Congress President without contest. Mr. K. Hanumanthaiya, former Chief Minister of Mysore, the only other candidate for the office, announced his withdrawal.

More Output Of Indian Aircraft

India will soon produce aircraft on a much larger scale than now, the Defence Minister, Mr. Krishna Menon, said in Calcutta on November 29th.

Inaugurating the 12 ton electric arc steel melting furnace at Calcutta, he said that the factory turned out 115 types of alloy which was a vital material for the manufacture of defence equipment.

This furnace is the largest of its kind in the country and was erected at a cost of Rs. 21,17,000. It would produce 60 tons of high alloy steel per day, thereby helping stepping up ordnance production.

13 People Dead And 200 Hurt Near Asansol

At least 13 people died and about 200 others were injured when an explosives godown caught fire as a result of ignition of gas in an adjoining welding shop in Jamuria Bazar, about ten miles from Asansol town in East Bengal. The fire caused a serious explosion in the godown, blowing off its entire roof and creating panic among hundreds of people assembled in the bazar on the weekly market day.

The fire quickly spread to the adjoining shops, some of which were completely gutted and about 200 people received serious burn injuries. Many others who fell under the debris of the roof were also injured.

Over 60 people were taken to the Asansol Government Hospital with burns all over their bodies, while remaining injured persons were taken to the neighbouring colliery hospitals in batches.

The Sub-Divisional Magistrate of Asansol, accompanied by the Superintendent of Police, immediately rushed to the spot and arranged for the rescue of the injured and their admission to various hospitals.

The entire Jamuria Bazar area was cordoned off by the police and the local people were assisting the ambulance and fire brigade in the rescue operations.

Border Demarcation

Joint demarcation of the Indo-Pakistani border in the Sylhet Cachar areas will begin on December 15 and is expected to be completed during the winter season, it was authoritatively learnt.

Meanwhile, people coming from Pakistan said that the

Pakistani authorities had started withdrawing troops 150 yards away from the border line. Trenches and bunkers were also being demolished.

The cultivators had started harvesting crops on either side of the border without any trouble, they said.

Dr. Prasad Is 75

The President, Dr. Rajendra Prasad, who was 75 on December 3rd, celebrated his birthday quietly.

In deference to the President's wish to avoid any ceremony on the occasion, the annual parade by the President's Body Guard held on the day was dispensed with. Besides, certain formal functions, including gatherings of children at Rashtrapati Bhavan, were also dropped.

Among the earliest to call on the President were the Prime Minister, Mr. Nehru, the Vice President, Dr. Radhakrishnan, and Cabinet Ministers. They conveyed their greetings to him.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barkly's Arcade, 38 Market Street, Cor Diagonal & Market Sts. Johannesburg. Phone 33-1854

Books of all sorts, Indian, Ancient, Historical

JUST ARRIVED

Caravan	...	2/-
Indian Annual	...	7/6
Illustrated Weekly	...	2/-
How the Great Religions Began	...	3/6
Gandhi: His Life and Message for the World	...	3/6
The Religions of Man	...	5/6
Indians of America	...	5/6
The History of the World in 240 pages	...	5/6
Live without fear	...	3/6
The Way to Popularity and Personal Power	...	2/9
The Negro in American Culture	...	5/6
God's Wonderful World: a Song Book	...	5/6
Mohammedanism	...	5/6
Good Stories, Riddles and Jokes	...	4/9
Toasts and Speeches	...	4/9
Everybody's Letter Writer	...	4/9
How to Win Friends and Influence People	...	3/6

Obtainable from:

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707. (Est. 1932) P.O. Box 2524.
85 VICTORIA STREET, DURBAN.

Threat Of Fascism In Ceylon

(Continued from front page)

notions of the political Buddhists. He felt that the Sinhalese had been given a raw deal in the past and was anxious to make amends. But he cannot have desired success for a communal movement aimed at robbing the glories of the old Sinhalese kingdom and restoring to the Buddhist monks their ancient political authority. He was much too well aware of his own gifts.

Mr. Bandaranaike knew he could hope for fame in the modern world as a leader of the resurgent Afro-Asian peoples. In Ceylon itself his supreme ambition was to stabilise democracy and convert his country into a model Welfare State based on Socialism. By temperament he belonged to the present, not to the past.

But he was hampered by his own virtues and frustrated by the follies of his people. During the 1956 election he had taught the underprivileged to cry in anticipation "The Government is ours." The dismaying result was that when the Government became theirs indeed they felt no obligation to respect or obey it.

When this happened Mr. Bandaranaike showed himself too reasonable in the liberal—and Buddhist—tradition. Always ready to consider other points of view, he continuously changed his mind.

It may be there was guile in his technique. He knew that the real conflict between communalities, religions and classes in Ceylon had to be brought out into the open. No doubt he supposed that by giving none of the forces involved any clear sense of direction he could play for time. But he could not stop the country from drifting towards that feckless anarchism on which reactionary and even criminal elements are wont to thrive.

Among those Ceylonese who believe that the Buddhist monk who shot Mr. Bandaranaike did so as the hired man of conspirators, many are convinced that political gangsters were in the deal. The theory is that they were using the "Back to Asia" movement as cover. Behind it they could gather immediate benefactions of power and plunder in the social upheaval caused by Mr. Bandaranaike's necessary but ill-controlled revolution. By supporting the movement they could hope for endless opportunity of the same sort in a backward social order.

It may be that Mr. Bandaranaike seemed to stand in their way or that they felt the need to give chaos a new impetus. Certainly nothing could be more inimical to the hopes of political criminals than the kind of disciplined egalitarian order Mr. Bandaranaike might have tried to create (if ever he had been allowed a moment's peace).

In the end what emerges from the unofficial inquest in Ceylon is a composite monster, but one committed in all its aspects to the techniques of Fascism. If it truly exists, then this is something new in the current affairs of the East. In these alarming circumstances it is odd to find intelligent Ceylonese ready to believe that under Mr. Dahanayake the Government of the last three precarious years has suddenly become strong, stable and above reproach.

Mr. Dahanayake is himself a man of peculiar charm. (He has a look of unusual gentleness and his apparent desire to be friends with all the world lately made the Premier's official residence the scene of many remarkably emotional encounters until the security forces stepped in and imposed a routine less hazardously untidy. Still a school-teacher at heart, he has addressed Press correspondents from abroad as if they formed a not very promising class and helped them along with the spelling and meaning of the more difficult words. But his innocent bewilderment about the proper conduct of a Press conference lost some of its impact when local reporters told us they had known him for years as Dead-line Dahanayake.

Rejected Ways Of West

But it is in the area of communal conflict that Mr. Dahanayake has most to live down, as indeed have all who now support him. He has always been aggressively a Sinhalese Man. A middle-class intellectual, he has diverged from local normality by rejecting all Western ways and disguises. When the political battle in Ceylon was seen as one between the Trouserers (the Westernised) and the Sarongs, Mr. Dahanayake was the Sarong *par excellence*—and still is.

The new Prime Minister has told the Ceylon Tamils and the Christians that they have nothing to fear from him. But in this island the minorities have found that political trust is no longer a light matter but literally one of life or death. They are bound

to remember that Mr. Dahanayake once had a Sinhalese language party of his own. They will recall that his colleagues have included three notable Sinhalese-Buddhist extremists who vehemently opposed Mr. Bandaranaike because they thought his reluctant policies were sounding the death-knell of the Sinhalese nation. It is now reported that these three intend to re-join Mr. Dahanayake; so far they have not troubled to deny it.

It seems unlikely that the new Prime Minister will be capable of bringing peace to this troubled island until he and his Cabinet show by some clear and irrevocable deed—by, let us say, repealing the Sinhalese Only Act—that they no longer mean to campaign for the votes of the island's biggest single community. If it is true that Ceylon is threatened by some kind of semi-Fascist subversion, then before long somebody must put out a strong call for national unity to resist it. If Mr. Dahanayake turns out to be an accidental and impermanent intrusion, from whom might such a summons come with prospects of success?

When in 1945 the Soulbury Commission predicted that Ceylon would be redeemed from communalism by the early appearance of a strong left-wing party, they were perhaps premature rather than wrong. No doubt the Commission had something like the British Labour Party in mind and cannot have guessed what exotic alternatives would in fact emerge. But clearly what they hoped for was a political force capable of balancing the vigorous right wing already ensured by the United National Party. The Commission's sanguine vision saw the communal conflicts of Ceylon replaced by those healthy disagreements over economic policy which have kept the politics of the British Isles relatively dull but bloodless.

The Soulbury hopes may yet be met by Dr. N. M. Perera and his Equal Society Party, so named because Sinhalese has no word for Socialist. It is true that Dr. Perera is a Marxist of the Trotsky school. It is equally true that genuine C.P.-card carriers in the island are amused by this classification and identify him instead as the very model of a Social Democrat.

Potentially Man For The Hour

With his grey hair swept back from a high forehead, Dr. Perera is personable and vital. In an island full of human uncertainty, he seems outstandingly resolute and capable. (Once a star pupil at the London School of Economics, and nominated by the late Professor Laski as certain one day to be Prime Minister of Ceylon, Dr. Perera would in this office apply Socialist doctrine with vigour to the island and nationalise everything in sight. He has close contacts with Yugoslavians and thinks of taking Ceylon out of a Commonwealth poisoned by colonialism.)

But Dr. Perera, who gives a strong impression of honesty, recoils from the very idea of a one-party State. He wishes to reform the British system in Ceylon, but on lines similar to those Mr. Bandaranaike also had in mind when he set out to ensure the survival of parliamentary democracy.

As potentially the man for the hour in Ceylon, Dr. Perera has one supreme quality. Alone among the political leaders of the island he stands openly for parity for Sinhalese and Tamil and for the total rejection of communal strife. His Equal Society might not be everyone's cup of tea. But at least he insists that before Ceylon can become a Socialist Welfare State she must first become a nation.

Cable & Tel. Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

has pleasure in announcing that she has been appointed as
Agent for:—

NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA LTD.

(INCORPORATED IN VICTORIA, AUSTRALIA,)

ESTABLISHED 1869

A LIFE POLICY WITH THE NATIONAL MUTUAL
ENSURES ABSOLUTE SECURITY WITH GOOD BONUSES

Please write or inquire for further particulars:

106 Mansfield Road, DURBAN.

P.O. Box 476.

Telephones: 47888.

Telegrams & Cable: "SORABTEM."

47453.

BOOKS FOR SALE

THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6	INDIAN CHRISTIANS	—G. A. Natesan	7	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	10	0	SEVEN MONTHS WITH GANDHI	—Krianadas	12	6
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0	A RIGHTEOUS STRUGGLE	—Mahadev Desai	2	8
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1931-51)	5	0	FROM YERAVDA MANDIR	—M. K. Gandhi	1	0
A PROPHET OF THE PEOPLE			GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)		6	0
—T. L. Vaswami	2	6	GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)		2	6
KRISHNA STORIES			PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal		12	6
—T. L. Vaswami	7	6	TO STUDENTS—M. K. Gandhi		6	0
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashrawala	2	0	BAPU—Marry F. Barr		4	0
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA			What Is Wrong With Indian Economic Life	—D. V. K. R. V. Rao	3	0
Facts And Facts—Stanley Powell	6	0	Christianity Its Economy And Way Of Life	—J. C. Kumarappa	2	8
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0	To Women—Amrit Kaur		1	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT						
—An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	11	0				
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6				
FAMOUS PARSIS	7	6				
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0				

Obtainable from:

'Indian Opinion,'

P. Bag, Durban, Natal.

વડ પરથી માયુ વાદનું જે ઢોંસા નથી પણ ઢોંસા તે વાદનારના મનમાં બરી છે.
ન્યાં સુધી સંસ્કારી આપણે નથી થઈએ ત્યાં સુધી અરધા માનવ અને અરધા યજ્ઞ આપણે મથાણું.
—ગાંધીજી.

પુસ્તક ૫૭ ચુ—મક ૪૮

તા. ૧૧ ડિસેમ્બર, ૧૯૫૯.

છુટક નક્કલ પે. ૪

સ્વતંત્રતા આપતી કેળવણી

(અમારા ખાસ ખબરપત્રી તરફથી)

કેળવણીના લોકો પર ઘણી સરળતા પૂર્વક અમલ કરી શકાય છે પણ તેમને ગુલામ નથી બનાવી શકાતાં, તેમને છતી શકાય છે પણ કચડી ન શકાય.”

કલેરવુક હાયસ્કુલના ઈનામી સમારંભમાં મી. એલન પેટને ઉપરોક્ત શબ્દો ઉચાર્યા હતાં. વધુમાં તેઓએ કહ્યું, હિંદીઓએ કેળવણીના ક્ષેત્રમાં ઘણી પ્રગતી કરી છે. એ જોઈ મને ઘણો હર્ષ થાય છે. આ પ્રગતી હિંદી જનતાએ પોતેજ મહેનત કરી કરી છે એથી એને યશ તેમને છે. આ ઉપરાંત નટાલના હિંદી શિક્ષકોએ પોતાના પગારના ચોક્કસ ટકા જુદા રાખી શાળા બાંધવા માટે તે

વાપરે છે તે ત્યાગની પણ હું માનપૂર્વક કહર કરે છું. કલેરવુક હાયનો સુદ્રાલેખ “હું સેવા કરી શકું” એ છે તે વિશે બોલતા તેઓએ “જણાવ્યું કે” “હું સેવા કરી શકું” એ સુદ્રાલેખ બાળકોના મનમાં બરાબર ઉતારવા જોઈએ કારણ એજ માનવજાતનું એક સુખ્ય ધ્યેય છે. એને માટે માનવતા મન માંથી “હું” પણાવો અને બીજા તરફના તુચ્છકારનો ભાવ હર

કરવો જોઈએ. એથી પ્રત્યેક માનવી તરફ આપણે આદરથી જોતા થઈ શકીશું.

પ્રિન્સીપલ મી. નાયડુએ જણાવ્યું કે શાળાનું બહુતર પુણું કરી દર વરસે ઘણા યુવક યુવતીઓ બહાર પડે છે પણ તેમને માટે નોકરીઓ કે ધંધા મળતા નથી. આ દેશના રંગબેદ ને કારણે ઘણા ક્ષેત્રોમાં તેઓ પ્રવેશી શકતાં નથી. યુરોપીયનો ની ઘણી કૃમી જેઓ બીન-ગોરા ઓમાંથીજ મોટા ભાગની કમાણી કરતાં હોય છે તેઓ બીન-ગોરાઓને કામ નથી આપતાં.

રેવ. હ્યુરફોર્ડે જણાવ્યું કે હવે એવો સમય નજીક આવે છે કે આફ્રિકાના બધા લોકો

સ્વતંત્ર થશે અને રંગ કે જાતી નક્કેતા બધાને સમાન તકો મળશે.

મીસીસ પેટને પરીક્ષામાં જેઓએ ઉચ્ચ સ્થાન રાખ્યું હતું એવા ૩૦ વિદ્યાર્થીઓને પુસ્તકોનું ધનામ આપ્યું હતું.

ગાંધીજીનાં મોટાં બહેનની ગાંભીર માંદગી
મહાત્મા ગાંધીજીનાં મોટા બહેન શ્રીમતી રજિયાત બહેન ગાંભીર માંદગીમાં પટકાયા છે. તેઓ રાજકોટમાં ગાંધીજીના જુના નિવાસસ્થાને રહે છે. છેલ્લા કેટલાક વર્ષોથી તેઓ ત્યાં રહે છે. છેલ્લા વીસ દિવસથી તેઓ ખુબ જ અશક્ત બની ગયાં છે. તેમની ઉંમર લગભગ ૧૦૦ની થવા જાય છે.

રખડતી જાતિઓને મતાધિકાર આપવા માટે રાષ્ટ્રપતિની હિમામત

શુદ્ધપતિ ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદે તા. ૨૨મીના પંજાબ કોર્ટમાં જણાવ્યું હતું કે યુજ્જવો જેવી બટકતી જાતોને મતાધિકારનો હક આપવો જોઈએ.
ત્રીજા અખિલ ભારત યુજ્જવ જાતિ પરિષદનું ઉદ્ઘાટન કરતાં તેમણે કહ્યું હતું કે આ લોકોને દલિત વર્ગો તરીકે ગણવા જોઈએ અને પછાત વર્ગોને ગણતી છુટકારો તેમને પણ આપવી જોઈએ.
મને આશા છે કે બીજા રાજ્યો સિમાયક પ્રદેશનો દાખલો અનુસરશે. સિમાયક પ્રદેશમાં રખડતી જાતિઓની વસતી મજબૂતી કરવાનું કામ હર યજ્ઞ અર્થે છે.
ડો. પ્રસાદે જણાવ્યું હતું કે યુજ્જવો ના કામથી વસવાટ માટે બ્યરમા યામ એ જરૂરી છે યુજ્જવો હવે વધુ સમય રખડતું જીવન નહીં ગાળે અને બીજા

નામરીઠોની જેમ ચાંતીપૂર્વક જીવન ગુજારશે એવી મને આશા છે.
પરિવહન પ્રમુખ નાજુપ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈએ યુજ્જવોને બટકતું જીવન છોડી દઈ પોતાના પત્ર ઉપર ઉભા રહેવા અને સરકારની બલામજબૂ અને કાર્યક્રમ યુજ્જવ કામ કરવા હાકલ કરી હતી.
શ્રી. દેસાઈએ ત્રીજા પંચવર્ષીય યોજનામાં યુજ્જવોના કામથી વસવાટ નો પ્રશ્ન પત્રી જરૂરી એવી આશા વ્યક્ત કરી હતી.
પંજાબના યુજ્જવ પ્રધાન સરદાર પ્રતાપસિંહ દેરોને પણ પ્રવચન કર્યું હતું.
અંતમાં પરિષદે રખડતી જાતિઓની પરિસ્થિતિના ઉકાર્ય માટે પગલાં ભેવા સરકારને વિનવતી કરતો ડરાવ પક્ષાર કર્યો હતો.

‘હું કદી હતાશા અનુભવનો નથી’

—શ્રી નહેરૂ

હું તે તમારો જન્મજીવન નજીક આવી રહ્યો છે; તમને જીવનકાર્ય પરિપુર્ણ કર્યા ની લાગણી થાય છે કે હતાશાની? એમ પત્રકાર પરીષદમાં શ્રી નહેરૂ ને પુછવામાં આવતાં શ્રી નહેરૂ એ કહ્યું : આ પ્રશ્નોને સાચો નિષ્કર્ષ તમે કરી શકો; પરંતુ મારા જીવનમાં એ કદી હતાશાની લાગણી અનુભવી નથી હું આશા રાખું છું કે મારો ચહેરો પણ તે વ્યક્ત કરશે. જીવનકાર્ય પુરું કરી લીધું એવો સંતોષ તો હોને મળે છે? સિદ્ધિ એ તો સમય સમયના અંતરે આવતી બાબત છે.

પત્રકાર : તમારા શારીરિક સ્વાસ્થ્ય અને માનસિક અપજાતા વું રહ્યા શું છે? તમે એ અમને પણ જણાવો?
શ્રી નહેરૂ : હું હતાશા બનતો નથી એ સુખ્ય કારણ છે. મને મારા કાર્યમાં ઉઠો રસ પડે છે—જો કે કોઈ વાર એ ચીઠ ઉત્પન્ન કરે એવું પણ હોય છે પરંતુ આખરે તો આ બધું મોહક હોય છે. વિરાટ પ્રશ્નોનો સુકાળલો કરવો, કોઈક વાર જકકક ખાવી, પાછા ઉભા થવું અને ફરીથી તેનો સાંભનો કરવો—આ વસ્તુ મને ખુબ જ ગમે છે.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧૧ ડિસેમ્બર, ૧૯૫૯.

કરવુઅર્ડનો એક વધુ અનુયાયી

ડી એસ માર્શલ મોન્ટગોમરી જેઓ થોડાક સમય પર જોહાનીસ બર્ગ આંબ્યા હતાં. તેઓએ મરણયાત વગર વેતને યુનીયનનો અભ્યાસ પ્રવાસ સ્વીકાર્યો હતો. આ પ્રવાસ બાદ એમને જે બહેર વિચારો દર્શાવ્યા તેથી લોકો વગર મક્કતના ગુસ્સે થયા જણાય છે. અહીં આવતાં પહેલા લંડનના “વર્તમાનપત્રો” ને એઓએ કહ્યું હતું કે, દક્ષિણ આફ્રિકાની તેમની સુલાકાત પોતાની જ જ્ઞાસા સંતોષવા માટે છે. અહીંના તેમના વસવાટ દરમીયાન તેઓ સરકારના મહેમાન રહ્યાં. આથી પ્રધાનો અને સ્ટુની સીપત્ર એડીટરોએ તેમને ખુબ કાળજીથી એવા રથજો બતાવ્યા કે, કયાંય તેમને ગલીમ્મ લતા ન જોવામાં આવ્યા, નથી ખોરાકને અભાવે મરતા દરદીઓ જોયા, કે નથી ઈલાયદાપણુ જોયું. અને અંતમાં નથી તેઓ કોઈ નોન-યુરોપીયન નેતાને મળ્યા કે નથી પ્રોગ્રેસીવ ગ્રુપને કે લીબરલ નેતાને મળ્યા.

તેમને એટલા બધા ભરચક કાર્યક્રમમાં રાખવામાં આવ્યા હતાં કે, તેઓ નથી કોઈ રેસ રીલેશનના કાર્યકર્તાને મળી શક્યા કે નથી કોઈ છાપા નાજાઓને મળી શક્યા. ફક્ત ડો. કરવુઅર્ડ અને બીજા પ્રધાનોને તેઓ મળ્યા. અને દક્ષિણ આફ્રિકા વિશે જ્ઞાન મેળવ્યું પરીસ્થિતી, દુકંમાં ઈલાયદાપણુના સજ્જે સાથે તેઓએ બધા સમય ગાળ્યો. આ બધી જોતા એમને નેશનાલીસ્ટ ને બાહેધરી આપી કે પરદેશમાં તેમની નીતિની વક્રીલાત તેઓ કરશે એમાં અમકાવનારી બીના અને જોતા નથી.

એમની ક્ષીટનના સર સેનાપતી તરીકેની જે કારકર્દી છે અને એમની વ્યક્તીયત જે ખ્યાતી છે તેની સાથે અહીં દર્શાવેલી નીતિ અને વિચારો બંધ બેસતા નથી જણાતા. હીટલર સામે યુદ્ધ લડી પ્રત્નસત્તાકવાદનો તેઓએ વિભ્ય કયો. આ સીદ્ધાંતથી આ નીતિ સાવ જુદી છે. જે લોકો પોતાના કાર્યમાં અને પોતાના ક્ષેત્રમાં કુશળતા ધરાવતાં હોય છે તેઓ ઘણી વાર બીજા ક્ષેત્રમાં જ ત્યારે લોજનાઈ જાય છે. ફીલ્ડ માર્શલ મુર્ખ તો નથી જ. છતાં આને તેઓએ જે હીટલર શાહીનો નાશ કરવા જીવને જીવમે યુદ્ધ કયું તે જ નીતિનો વિકાસ કરવા તેઓ બાહેધરી આપે છે એ જોઈ એમને દુઃખ થાય છે. આમ છતાં એમને જે બીન-જવાબદારી ભરી વાતો અહીં કરી છે એનાથી આપણે કે જેઓ કચકાયલા અને અન્યાયતા લોગ બન્યાં છીએ તેઓએ નીરાશ થવાની જરૂર નથી. કારણુ તેઓ ફક્ત લસ્કરી ક્ષેત્રમાં જ વગ ધરાવે છે.

શીનીકસ સંસ્થા અને મારી જવાબદારી

શીમતી મુશીલા માંધા

આ સંસ્થાનું બાવી નેમ નેમ મને ભાવના તથા શ્રદા છે. એ બંધ મુજવી રવું છે તેમ તેમ કરવાનો નિષ્કંપ કરતાં મનને ઠીક ઠીક મુગવે છે. વાંચક સમક્ષ માઈ દાંઠ ખોલી મારી જવાબદારી બમવવાનો પ્રયત્ન કરી રહી છું આ સંસ્થાને એક આધારણુ જ સંસ્થા હોત તો કપારની બંધ કરી દીધી હોત. પણ જોના જે ઇતિહાસ છે એવું જે મહત્ત્વ છે અને

આવના તથા શ્રદા છે. એ બંધ કરવાનો નિષ્કંપ કરતાં મનને ઠીક ઠીક મુગવે છે. માંધી કુડેબ સાથના મારા સંબંધ પહેલાથી જ પ. બાપુ માટે મનમાં જે ગ્રેમ અને પૂજા ભાવના હતાં તેથી વર્ષો જતાં મારા ગ્રુપે જે તેમને સ્વાસ્થ્ય. શીનીકસ જેવા એકાંત સ્થળ

માં ૨૦ વર્ષની બાળવયથી આવીને સાદા સીધા જીવનને અપનાવતાં ઘણા મન સાથે ક્રમશઃ કરવા પડ્યા હતાં ત્યારે, તેમજ સંસારમાં આવતાં દુઃખો માં અને સંકટોમાં બાપુ તરફની મારી શ્રદા અને પુન્ય ભાવે મને હમેશાં શાંતી આપી છે, અને ભવિષ્યમાં પણ બળ અને જોમ તથા ગ્રેરણુ મને તે આપશે એવી શ્રદાથી આજે નબી રહી છું.

આ સંસ્થા “ગાંધી મીશન” મણ્યાય. ઇતિહાસીક રથજ છે જ. શીનીકસની જુમી, શીનીકસના ઝાડપાન પોતાના અસ્થિતથી અને ગુજારવથી મારા કાનમાં માંધીજીના જીવન પરિવર્તનની શાહાણી હમેશ મને સુનાવે છે. દુલો અને વર્ષો પછી જુમીમાંથી પ્રસરતી સુમધમાં બાપુની સુમધુર સુવાસ મળે છે. જે સુખોપર તે મહાન ગ્રુદેવ, જે નેવા યુગ પ્રરથ હજારો વર્ષમાં એકાદ અવતરે છે તેમની રજકળો છવાયલી છે. નાના મોટા ઘણા અમારા પાપો ડેવા છતાં આ જુમી તિથે છે. ઘણાને ગ્રેરણુ આપનારી છે અને રહેશે.

“મીશન” પોતાના ક્ષેત્રમાં રહી કામ કરે છે. એની પાછળ જીવન અર્પણુ કરવાની જરૂર રહે છે. ખીસ્તીએ ખીસ્તનો સંદેશ ફેલાવે છે. અને આચરે છે. માંધી મીશન માંધી નો સંદેશ ફેલાવે અને આચારમાં યુદ્ધે તો જ એ મીશનની હસ્તી કમ્મતીય મણ્યાય. મારા પતીએ તે રીતે પોતાની શક્તી મુજબ ન ન બાળ્યું પણ હવે મારા જેવા થોડા ઘણાને દુઃખ થાય છતાં ગ્રુદેવને બેવફા થવા કરતાં નાલાયકીનો ઇલકાપ મેળવી બહેતર છે કે બંધ કરી દેવામાં આવે.

તેમ છતાં મારી કમ્મલ આ સંસ્થાને જિલત થતી જોવાની સહેને છે. મારી ચક્તી ઘણી મર્યાદીત છે. એકમે હાથે આ કાર્ય કરતાં હું હવે હારી મેડી છું. આથી આ સંસ્થા કે જે સમસ્ત સાલિય આફ્રિકા માટે એક મહત્વનું સ્થાન ધરાવનાર તિથે સ્થળ છે એને નભાવવા મોઝ આમળ આવે એમ કમ્મલ આ છાપા દારા તેને માટે અને અપેક્ષો કરીએ છીએ. શું સાલિય આફ્રિકાની ગુજરાતી કામ આનો આચારપદ ભવખ નહીં આપે?

આ સંસ્થામાં મારા પતીનું સ્થાન સાવ જુદું હતું. પ. બાપુએ પોતા ના સિદ્ધાંત અનુસાર એમને “અસંકલ” તતથી બંધવા હતાં. એ તત અનુસાર બંધાં સુધી મારા પતિ આ સંસ્થાનું સંચાલન કરતાં ત્યાં સુધી એકકસ રકમ નેટલો ખર્ચ કરતાં અને પોતા નામે નાણા યા મીલકત નહોતા રાખતાં. એમના ત્યા પછી મેં પણ એજ પરિસ્થિતિ મરજીયાત સ્વીકારી છે. પણ જે મોઝ નવી વ્યક્તી વ્યથવા વ્યક્તીએ આવે તો તેઓને માટે તે મરજીયાત હશે મરજીયાત નહીં.

મારી અચ્ચજો અને મારી પરી-સ્થિતી જનતાને સંભળાવ્યા શિવાય જો હું આ વર્તમાનપત્રો અમારા દુસ્તીએને બંધાવી બંધ કરું તો સાલિય આફ્રિકાની જનતા અને માઈ મન બંને મને માફ ન જ કરે. કારણુ જે મહત્ત્વ અને જે આદર આ સંસ્થા માટે મને છે એ જો જો જનતા ધરાવતી હોય તો એ એક મહાન બુલ અને અપરાધ મણ્યાય. આ બધુ લખ્યા છતાં પણ જે જનતા આમા રસ ન લે અથવા આમળ આવી પોતાની સકીય મહેનો હાથ ન લગાવે તો એજામાં એકું મારા મનને તો હું કપકામાંથી ઉમારીજ લઉં.

મમાં અકમાં મે જનતા પાસે આ સંસ્થા વિશે દોરવણી પણ માગી છે જે જે વિશે મને દોરવણી નહી મળે તો ડિસેમ્બરમાં પુરા થતાં વર્ષમાં મારે આ વર્તમાન પત્રો બંધ કરી દેવાજ પડશે. પછી સંસ્થાના સંચાલન માટે જનતા મને સુચનો અને દોરવણી આપશે તો હું સહર્ષ તે સ્વીકારીશ. (એલ્ડી અંક ૧૮મીને હશે.)

મારી સેવાઓ આ દેશમાં કે હોઈ માં મારા પુન્ય ગ્રુદેવને ચરણે અર્પવાની કમ્મલ છે જ. પણ જે ચક્તી અને સમય તથા નાણાની ફક્ત બર બાદી જ થતી હોય તો તે સેવા સેવા નથી જ રહેતી એવું પણ પૂર્ણ જ્ઞાન છે જ. આ પત્રોનું અમારી ચક્તી મુજબ અમે સંચાલન કયું છે. પણ લોકોને તે આહર્ષો નથી ચક્તું. એમા અમારી અનઆવડત છે જ અને સાથે જનતાની ઉદાસીનતા પણ મણ્યાય.

જનતા જમશે તો એવું બાવી આ દેશમાં ઉભરણ હશે ખાકી હાલ તો અંધકાર અધુરું છે જ.

આ દેશની આપણી આજેતોનું મુળ તપાસીએ તો સહેજમાં જણાશે જ કે આવી બહેર સંસ્થાઓ અને પ્રવૃત્તિઓ વિષેની આપણી ઉદાસીનતા અને સિધિલ તાજ કારણુ છે. આપણે એવું કમ્મલ રજા છીએ કે, હોઈ સરકાર અને બીજા મોઝો અમાઈ રક્ષણ કરશે. તેથી અમારે કયું કરવાનું રહેતું નથી. ફક્ત પેસાં કમોઈ મોજમજા વોણું સુખી જીવન છવી કમ્મલે તો ખંસ યશે. આંની મનોહરિત વાલી આપણે કમ્મલ પડયા છીએ અમર જે એ સાયુ ન હોય તો, જે શીનીકસ સંસ્થા કે બંધ થી વિખતી શાંતી અને ઉમ્મતિના કુવારા પુટયા છે એવું અણુમોલ ગ્રેરણુદાઈ સાધન સામે પડ્યું છે તેના તરફ આવી નરત કહી ન હોય શકે. સ્વાર્થ સાથે પરમાર્થ થઈ શકે એવી જે તકો આંધી આવી સંચાલન સંબાળી લેનાર માટે પડી છે, તે આંગળ સમજાવી દેવામાં આવ્યું છે, વિશેષ માહિતી અને સમજ રૂપક મળવાયાં અળા શકશે.

(બીખાબાઈ માર્શલ દસ્તી.)

આફ્રિકા ખંડની દેશી પ્રજાઓ

લેખક : શ્રીયુત પ્રાણશંકર ભેશી

(ગતાંકથી ચાલુ)

ખાંડ પ્રર્ણનો પ્રાચીન ઇતિહાસ હવે ખદાર આવતો જાય છે. દક્ષિણ આફ્રિકાના ખાન્ડ લેખક ડો. એસ. એમ. મોલેયા કહે છે કે 'ખાન્ડ પ્રજાના હબસી પુર્વજો આશરે ત્રીસ હજાર વર્ષ પુર્વે આફ્રિકામાં આવ્યા હતા. ત્રીસ હજાર વર્ષ પછી તેમનું રક્ત હેમાઇટ પ્રજા જોડે મિશ્રિત થયું. ૬૦૦ વર્ષ પુર્વે આરબોએ ઉત્તર આફ્રિકા કબજે કર્યું ત્યારે તેઓ દક્ષિણ તરફ સંચર્યા, અને ૩૦૦૦ વર્ષ પુર્વે તેમનું રક્ત વિશેષ કરીને હબસી બન્યું. આને ખાન્ડ પ્રજા ડોન્ગો, વેન્ગોલા મોઝામ્બીક, ટાંઝાનિકા, નેસલે આફ્રિકા, રોડેશીયા, દક્ષિણ આફ્રિકા વગેરે પ્રદેશોમાં વસે છે.

ખાન્ડ બારે રસિક, આનંદી ને રૂપાળી પ્રજા છે. તેમનો સ્વામ રંમ તેમના રૂપમાં આવરણરૂપ નથી બનતો. તેમનાં અંગે અંધમાં મરતી અને સ્ત્રી-સ્વર્ણ બધાં છે. હારમ તેમના છવનનું એક અભંગ અંગ છે. ખેતરોમાં કામ કરીને શેકને ત્યાં પાછા ફરતાં ખાન્ડ લોહી પાડાયના એકાદ ઝુંપડામાં એકાં ધાય. ઠોષ ધાય, ઠોષ નાયે, ઠોષ ઉભો શાંતિથી સાંભળે. સવંત્ર આનંદનું જ વાતાવરણ છવાયું હોય! એ આનંદચિત્ર દરેક સુખાપ્તિ પર અંકિત હોય. કાળા વર્ણમાં શોભતા એમના સફેદ દાંત મેલામ્હાદિત મનમાં વિભળી ચમકે એમ ચમકે છે. સ્વામ વર્ણમાં સ્ત્રી-સ્વર્ણ શોધવા ધવ્જનારે દક્ષિણ આફ્રિકાના ખાન્ડને ભેષ લેવા.

ખાન્ડ લોકો વિવિધ જુથો અને જાતોમાં વહેંચાયેલા છે. બધા પ જુદી જુદી મોલીશ્યા મોલે છે પણ એ મોલીશ્યા વચ્ચે કાંઈ ફેર નથી. તેમની પોતાની લિપિ નથી. તેઓ રોમન લિપિમાં પોતાની ભાષા લખે છે. એ ભાષામાં 'ક', 'મ', 'ન', અને બીજા અક્ષરો વ્યંજનો સાથે આવતા હોવાથી અને વચ્ચેના સ્વરો ઠોષ ઠોષ વાર પાછળ આવતા હોવાથી ધણા શબ્દોનો ઉચ્ચાર કરતાં બિન-અભ્યાસીને મુશ્કેલી પડે છે. આમ છતાં ખાન્ડ ભાષા રસિક, હીક હીક વિકસેલી અને આલાપ મય છે. આલાપ વચર મોહાય તે તે નીરસ બની જાય છે.

ખાન્ડોનાં નામો અર્થસૂચક અને કોષ ઠોષ વાર ચારિત્રસૂચક પણ હોય છે. નામ આપવાની એ લોકોની રીત બારે રસિક છે. એક છોકરીને એવું નામ આપાયું છે કે તેનું ગુજરાતી ભાષાંતર કરીએ તો "સુમત્રાં ન ટાંઝનાર છોકરી" એવા અર્થ થાય. ટાંપ ડીપવાળો ને રાજકુમાર સરખા દાણવાળો

એક છોકરો "નોટી" નામે જાળ-ખાતો. એ નામના ખુલાસામાં જણવા મળ્યું કે તે જન્મ્યો એ પહેલાં એ કુટુંબમાં સાત છોકરાં જન્મ્યાં હતાં, જેમને 'આનંદ', 'સોન્દર્ષ', 'ત્રેમ' એવાં એવાં મંત્રિકા નામો અપાયાં. એ ક્ષતિય મરણ પામ્યાં! એ પછી ધનારાં સંતાનોના માખાપે હલકાં નામ આપવા માંડ્યાં, જેથી જૂતપ્રેત કે ડાકથુનો એળો ન લાગે. એક છોકરીને "મથાકુશુશીવે" એટલે "કુવડ" એવું નામ આપ્યું! ડેલાક તે વળી પ્રસંગસૂચક નામો પાડે છે, જેમ કે "જેના બાપે એ ચિત્તા માખી", "દુકાળમાં જન્મેલી", "કુતરા કખાં છે!" "બારી બોલો" "જી લાગ્યા" અને "સુપ રહે!" વગેરે હવે તે દરેક પ્રકારની ઋતુનાં મહિનાઓનાં અને નાણાંનાં સિકકાઓ નાં નામ પણ અપાય છે! ડેલાક તે હવે ક્રિશ્ચીયન નામો પણ પાડે છે.

દક્ષિણ આફ્રિકાનાં આને તો માત્ર સ્મૃતિરૂપ રહેલી "બુથમેન" અને "હોટ-ટોટ" નામે ઠોમે પાછળ વર્ષો-જુનો ઇતિહાસ છે. હજારો વર્ષ પુર્વે "બુથમેન" પ્રજા આખા આફ્રિકામાં વસતી હતી. પછી સખળ ઠોમેનો વેમ આવતાં તે દક્ષિણ તરફ વળી. છેવટે દક્ષિણ આફ્રિકામાં ફરીલામ યધ. દક્ષિણ આફ્રિકાની ઉત્તરે કલદારીનું રજુ છે. ત્યાં નાનાં નાનાં ઝાડો અને ઝુંડો છે. દરજ્યનાં ટોળેટોળાં આમ તેમ કુદતાં નજરે પડે છે. આ પ્રદેશમાં "બુથમેન" પ્રજા વસે છે.

"બુથમેન" લોકોનું કદ લાપલેન્ડના લોકો સરખું હતું છે. તેમની બાપા એટલે મોઢાની અંદર કરવામાં આવતા છબના ટચકારા. દરેક ટચકારામાં કંઈક અર્થ હોય છે. તેમનું ઘર એટલે ઘાસ કે ઝાડનાં ડાંખાંઆનું ઝુમખું. ધણી વાર તેઓ ખડોની બખોલોમાં કે ઝાડની ટુંકમાં ચે પડ્યા રહે. તેમની શર્યા ધરતી. કુદરત જોડે જ તેમનો વિહાર!

"બુથમેન"ની નબર તીવ્ર છે. તે કદી ચે નિશાન ન સુકે. ધનધોર રાત માં ચે રરતો શોધી કાઢે. પોતાનાં ઘર તેઓ ફેરબ્યા જ કરે છે. આજ અહીં તો કાક ત્યાં. વણ્યાકયા ને વણ્યુંજાયા તેઓ બસ રૂપાં જ કરવા ના! પથુચાનમાં કોષ ઠોમ તેમનાથી ન ચડે. આપણી નરી આંખે ન દેખાય એટલે ઉચે ને દુર તેઓ જોઈ શકે. તેમના વડવાઓ ખડકો પર અને શુકાઓમાં પથુઓનાં રંમબેરંગી

ચિત્રો ફોતરતા. એ ચિત્રો અવાં તે પ તાદસ છે કે આને પણ અજોડ લેખાય. "બુથમેનો"ની સંમહન-શક્તિ વિરલ હતી અને તેમનું સસુહજન સંરકારી હતું. તેમનામાં પરરપર મમતા, મેઝી, સહકાર અને સંપ દતાં. ખોરાક બારે પૂષ્કળ હોય ત્યારે બધા પ ભેગા મળ્યે મામ પાડી પેટનું ઋણવાળતા. ખોરાક પુટે ત્યારે સૌના પ સમુદમત ઉપવાસ!

સર આર્થર કીયના મત પ્રમાણે "બુથમેન" ઠોમનું પારણું દક્ષિણ આફ્રિકા જ રહ્યું છે. પણ તાજેતરમાં ટાંઝાનિકાના ઉત્તર ભાગમાં નેબરારા નામે મામમાં એક મોટી કબરમાંથી એક ખોપરી મળી આવી છે. આ ખોપરી ઠોષ "બુથમેન" જાતિના માણસ ની જ છે એવું સંશોધન થયું છે. હવે નિહાનો જેવા મત પર આવ્યા છે કે "બુથમેન" ઠોમેની જન્મભૂમિ કેવળ ઝામ્બેઝી નદીને દક્ષિણ કિનારે જ નહિ પણ છેક ઉત્તર સુધી-ટુંક ટાંઝાનિકા સુધી-પથરાયેલી હતી.

આ ઠોમની ધાર્મિક માન્યતાઓ બારે રસિક છે. તેઓ માને છે કે મૃત્યુ પછી છવ લાંબા પ્રવાસે નીકળે

છે અને અમાલિ ન્યાં મૃત છવે મય હોમ ત્યાં પહેચે છે. ત્યાં એ સર્વ મૃત છવે શિકારખૂમિનો એકસરખો ઉપભોગ કરે છે. તેઓ આખા ધલ્યાંડ ને જૂતમય જુએ છે. વાયુ, તોશાન, વીજળી અને કુદરતનાં બધાં ચે તરવેા જુતો જોડે સંકળાયેલાં છે, એમ મનાય છે. તેઓ એ તરવેાથી બધું ડરે છે. પરલોક વિશેની તેમની માન્યતા અજબ છે. મૃત દેહો પોતાનો દેહ ડીપડા કે બાંદરા જેવા પથુઓમાં ફેરવી શકે છે. તેઓ વાંદળાં વગેરે કુદરતી દ્રવ્યોને છવંત વરતુઓ માને છે. પણ સુખ કે મન્ને પુજતા નથી. રોજ રાત્રે સુખં નિદ્રા લે છે ને પ્રાતઃકાળે જગ્યત ધાય છે, એમ તેઓ માને છે.

આખા આફ્રિકામાં વસતા સાત કોડા જેટલા ખાન્ડોઓની વિચારધારા "બુથમેનો"થી જુદી પડે છે. પણ બીજી કાળી પ્રજાઓની વિચારધારાને જોઈવતો અશે મળતી આવે છે. તેઓ સર્વશક્તિમાન પરમાત્માનું અસ્તિત્વ સ્વીકારે છે. એ પરમાત્મા માનવમતના વસવાટ પ્રદેશથી ધણો દુર રહે છે, એમ માને છે. પિતૃદેવો જ એમને મળી શકે છે, માટે તેઓ જ પરમાત્માના સંદેશવાહકો છે. જુદી જુદી જાતોએ પરમાત્માને જુદાં જુદાં નામ આપ્યાં છે. ખાન્ડો પણ પર લોકમાં માને છે. લોકમાં મૃત્યુ પામેલાં પરલોકમાં જાય છે અને ત્યાં બેઠાં

* રેમિંગટન
* પોર્ટેબલ
* ગુજરાતી ટાઇપરાઇટર

નવું રેમિંગટન ગુજરાતી પોર્ટેબલ ટાઇપરાઇટર સ્ટેંડર મોડલનું ધણું સુંદર કામ આપે છે.

*

ગુજરાતીઓ માટે ઉત્તમ સાધન

આમાં અનુભવોથી ધણા સુધારા વધારા કરવામાં આવ્યા છે અને ધણી સરળ રીતે ટાઇપ કરી શકાય છે. રેમિંગટન તમને ગરેટી આપે છે. આજ સુધી આ કરતાં સાફ ટાઇપરાઇટર બનાવવામાં નથી આવ્યું.

લાવ પા. ૪૨-૨૦-૦થી ઉપર

કીમત સુકવવા સરળ શરતો

ફોન : ૬૭૧૩૧

નેશનલ ઓર્ફીસ સપ્લાયરસ

૭૬ વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, — ડરબન.

દાનને મહીમા

એક ધરતી પરની પ્રવૃત્તિઓ પર અસર કરી શકે છે, એમ તેઓ માને છે. આ વિચારણાને કારણે તેઓ પોતાના પિતૃઓનું પુજન કરી તેમની કબર પર તેમને નૈવેદ્ય ધરાવે છે.

દક્ષિણ આફ્રિકાની ખીણ સ્મૃતિરૂપ રહેલી કોમ "હેરિ-ટોટ"ને નામે જોળા ખાય છે. વસ્તુતઃ આ કોમ પણ "હ્યુયમેન"ની જેમ આફ્રિકાના અન્ય પ્રદેશમાંથી દક્ષિણ આફ્રિકામાં વસવા આવેલી. રક્તથી આ કોમ "બાન્ડુ" અને "હ્યુયમેન" જેડે જોડાયેલી છે. એક સમયે એ ઉત્તર આફ્રિકામાં રહેતી. એક ઇતિહાસકાર કહે છે કે "હેરિ-ટોટ લોકો ઇ. સ. પુર્વે ૬૦૦ની સાલમાં સોમાંલીસે-ડમાં નજરે પડેલા. પછી ત્યાં પ્રખળ કોમોનો પ્રવેશ થતાં તેઓ દક્ષિણ આફ્રિકામાં આવ્યા અને રિથર થયા. તેમનાં ઝુપડાં મધ-પુડાના આકારનાં હોય છે. તેમની ધાર્મિક વિધિ બાન્ડુઓને મળતી આવે છે. તેમના જીવનમાં જુવાનું રચાન ધણું મોટું છે. હેરિ-ટોટ ભાષા તે આજે મૃતપ્રાય થઈ છે. પણ તેનું વાક્યરચ સમૃદ્ધ હતું. એ વાક્યરચ માં નામસૂચક ત્રણ વચનો-એક વચન, દ્વિવચન અને ત્રણવચન હતાં. આજે તે તેમનો મોટો ભાગ અન્ય કોમો જેડે રક્તથી બળી ગયો છે. એક રંગવાદી જોરાંગ ફરેરાએ તે અમકાવ નારી શોધ કરી હતી કે બાઇબલના "આલ્ડ રેસ્ટમેન્ટ"માં સાપ્તક લેખા ચેલી "હેમની" નામે કામના વંશને તે આ "હેરિ-ટોટ" પ્રજા છે! દક્ષિણ આફ્રિકામાં એક સમયે આ લોકોને "પરમામાનોસાષકાંસંતાનો" બેખવા માં આવતા.

આફ્રિકાના કાળા લોકોને કોમ કોમો નથી, મહાત્માઓ નથી કે તેમની આરાધન કોમ સુતીઓ નથી. આ કારણે એક વાર યુરોપીય વિદ્વાનો

એમ માનવા લાગેલા કે કાળી પ્રજાને કોમ ધર્મ નથી! તેઓ કેવળ "હીથન" જેડે છે જંગલી છે! હવે તેઓ સ્વીકારે છે કે આફ્રિકન લોકો ધર્મવિહોળા નહોતા અને નથી. પ્રજા વિશેની તેમની કલ્પના બલે અસ્પષ્ટ કે અધુરી હોય પણ એટલું તો નિશ્ચિત છે કે તેઓ માનવશક્તિથી ચંદિષાતી કોમ શક્તિમાં માને જ છે. અને એ શક્તિ જેડે સુમમ સંબંધ રચાવવા માંગે છે. આ વાત જ તેમને ધર્મ છે એ સત્યનું પ્રતિપાદન કરે છે. "ધ ન્યુ આફ્રિકા"ના અભ્યાસી લેખક ડો. રોનાલ્ડ ફ્રેન્કર કહે છે કે "આફ્રિકા અને આફ્રિકન લોકો વિશેનું આપણું જ્ઞાન જેમ જેમ વધતું જાય છે તેમ તેમ આપણને ધારણું જાય છે કે આફ્રિકનોને પણ ધર્મ છે, આફ્રિકનો ધારે ધાર્મિક છે અને તેમનાં જીવનમાં ધર્મ સુંદર રીતે વણાયેલો છે."

ઉપર વર્ણવેલી પ્રજાઓ સિવાય પણ ટેટલીક પ્રજાઓ આજના આફ્રિકામાં વસે છે. આફ્રિકામાં સાદું લાખ જોરાઓ કુલ વસે છે. એમાંની અધી ભાગ દક્ષિણ આફ્રિકામાં, સત્તરેક લાખ ફ્રેન્ચ ઉત્તર આફ્રિકામાં અને બાકીના તેર લાખ આફ્રિકાના જુદા જુદા ભાગો માં વસે છે. આખા આફ્રિકામાં ભારતીય વસ્તી બર-તેર લાખ જેટલી થાય. એ વસ્તીનો પોણા ભાગ દક્ષિણ આફ્રિકા, મોરીશિયસ અને પુર્વ આફ્રિકામાં છે.

‘નવચેતન’માંથી.

ભારતમાં ઇલેક્ટ્રીક કાર્ડોઆક્રેડ

સુશ્રેય સોન્યોની તખીબી સેવાઓને લખતી શાખાએ મેટરીયી ચાલતું વીજળીક કાર્ડોઆગ્રાફ તૃપ્તકાર ક્યું છે. આખું યંત્ર પુનાની આર્ડ્ ફ્રાન્સિસ મેડિકલ સર્વિસિસની મેડીકલ સ્ટોર્સ ડેપોના નિબળાતોએ તૃપ્તકાર ક્યું છે. એને ચલાવવા માટે એ રેડીયો-મેટરી જેડેએ, તે દેશના મુખ્ય મુખ્ય શહેરો માંથી સહેલાથી મળી શકશે. આ પહેલા યંત્રનો ખર્ચ રૂ. ૫૦૦૦ જેટલો પડ્યો છે. જ્યારે આવાં ખીલ્લાં આપાતી યંત્રોની કીમત રૂ. ૮૦૦ જેટલી થવા જાય છે.

સશ્રેય સોન્યોની તખીબી સેવા શાખાએ આ ઉપરાંત ટોમોગ્રાફિક જેડેએન્ટ, એક સંયુક્ત અલ્ટ્રાવાયોલેટ ઇન્ફ્રારેડ અને એપરેશન ડિસ્ક્રી લેખ અને એક લાઈટ અને ટાટરી એપરેટસ પણ તૃપ્તકાર કર્યા છે.

હિંદુ ધર્મમાં કહેવાય છે કે દાન ક્યું હોય તો આ હાથે કરેલા દાનની ખીલ્લા હાથને પણ જાણુ ન થવી જોઈએ. જ્યારે આજે ખીલ્લા હાથને કદાચ જાણુ નહી થતી હોય પણ સાવ ૫-૧૦ ધીલીંગ આપનાર પણ પોતાનું નામ જાપે ચડે એ માટે જ જાણુ દાન કરતાં હોય એવી રતી થઈ છે. ઘણીવાર નનામી વ્યક્તી તરફથી દાન મળ્યાનું આપણે વાંચીએ છીએ પણ તે પાછળ પણ નામ ન જાપવાની નત્રતાં નથી હોતી પણ ખીલ્લા કરતાં આહું આપેલુ હોય છે એની શરમ હોય છે.

થોડા દિવસ પહેલા જ એક કાળો ઉધરાવવા અમે ગયા હતાં એક વ્યક્તી પાસેથી મોટી રકમ લાગ્યા અને એના જ કુટુંબીએ એનાથી ચાર ઘણી ઓછી રકમ આપવા માંડી અને કહ્યું "મારું નામ ન લખતાં."

આજે દાન ધર્મ કરવામાં પણ જાણુ વું કરે તો હું કંઈ જેવું થયું છે. કલાણા આપતા જ નથી અમે ટેટલી વાર આપીએ? અરે બલા માણસ કલાણા નથી આપતાં તેથી તમારે નજ આપવું એ કયાંનો ન્યાય? ધર્મ કે દાન બધા નજ કરે. જેને તે તરફનું

વલણ હોય તે કરે એમાં કોઈનો વાદ ન હોય.

દાન ધર્મ એ માનવની ભાવના શ્રદ્ધા અને ધર્મજાતિ સવાલ છે. બધાની શ્રદ્ધા અને ભાવના એક નજ હોય. કોઈને સર્વસ્વ અર્પણ કરવું હોય કોઈને પોતાની આપણનો અણુક ભાગ આપવો હોય જ્યારે કોઈને પોતાની મોટી મીલકતમાંથી એક રજકણુ આપવાનું મન થાય.

દાન ધર્મ કરો પણ એનો મજરો ન કરો. હું કાળામાં રકમો આપે પણ જાપામાં ના માવલીઓ ન જાપાવે. એજ શ્રેષ્ઠ દાન છે અને એવા દાનથીજ માનવ મહાન બને છે.

હવન કીર્તન કરો પણ જાપામાં નામ ન જાપાવો. જાપામાં ટેટલાય લોકોના નામે ૫-૬, ૧૦-૬ ના દાન કરી ખખરો જાપાવ્યા હું એવું હું. આ શું દાન છે? અને તંત્રી મહાશય તમારા જાપામાં પણ શું છે. બેટો આપાય છે અને બલવામાં સમાચાર જાપાય છે એ દાન-કે બેટ-કહેવાય? તમે યા માટે એને બેટ કહેો છો?

એક હિતવંધુ.

ગ્રીક પુરાણોમાં ગ્રહણ વિષેનો વિચિત્ર ખ્યાલ

આપણે ત્યાં જેમ પુરાણો છે તેમ પ્રાચીન ગ્રીસમાં પણ પુરાણો લખાયાં હતાં અને તેમની ટેટલીક પુરાણુ કથા એ આપણી પુરાણુ કથાઓને ઘણી મળતી છે. દેવ દેવીઓનાં નામ જુદાં છે પરંતુ ગ્રીક પુરાણો પણ આપણા પુરાણોની જેમ દેવ-દેવીઓ, વીર પુરુષો અને અતિમાનવોનાં જીવન અને પરાક્રમની આસપાસ લખાયેલાં છે.

આપણા પુરાણો કહે છે કે સુર્પ-ચંદ્રને રાફ અને તેનું મળી જાય છે તેથી ગ્રહણ થાય છે અને તેમની સુકિત માટે પ્રજાની પ્રાર્થના કરવી જોઈએ. ગ્રીક પુરાણો કહે છે કે ઇરાન નો રાજા સાધરસ ગ્રીસ સામે લડાઈ માં જીતી જતો હતો તેને અટકાવવા માટે દેવતાઓએ સુર્પગ્રહણ કરીને અંધારું કરી ઠાણું, લોકો પ્રકાશ પામે મેળાત્રા ગ્રીસસ (થલા) અને એપોલો (સુર્પ)ની પ્રાર્થના કરવા લાગ્યા.

લાંબા કાળ સુધી ગ્રીક લોકો ગ્રહણ વિષે આવા ખ્યાલ ધરાવતા હતા. તે કાળમાં યુરોપમાં માત્ર ગ્રીક સંસ્કૃતિ જ હતી. આશરે ૨૬૦૦ વર્ષ પહેલાં ગ્રીક રાજાઓ અને વાણીકારો પુર્વે

પેકી પહેલો ઋષિ અને પશ્ચિમને પહેલો વિજ્ઞાનશાસ્ત્રી થેલીસ જન્મે અને તેણે શોધ કરી. ગ્રહણના કરતા દેવતાઓ નથી, ગ્રહણ કુદરતના નિપત્રો ને આધીન છે. થેલીસ પશ્ચીમને પહેલો ખગેળશાસ્ત્રી અને પહેલો તત્ત્વજ્ઞાની હતો.

૫૨ સુરજી

—કેનીયામાં માઉ માઉના રમખાણને લીધે ઘણા વખતથી લગભગ ૧૯૫૨થી જે એમરજન્સી હતી તેનો ૧૯૫૯ના ડીસેમ્બરના છેલ્લા દિવસથી અંત આવશે.

—યુનેામાં ભારતે એશીયા, આફ્રિકા, યુરોપ અને બંડન અમેરીકાના ૩૪ દેશોના ટેકા સાથે એક કરાવ સુક્રમે છે. તેમાં યુનેાની મહાસભાને જણાવવામાં આવ્યું છે કે સાલિય આફ્રીકા હજી પણ પોતાની રંગજેદની નીતિને મક્કમ રીતે વળગી રહ્યું છે અને તેનો અંત લાવેતું નથી તે માટે યુનેાની મહાસભા સાલિય આફ્રીકા પ્રત્યે અણુ પુર્ણાનો નામજી પદ્ધતિ કરે છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ
નવ નતનાં નાયબન, રેયમી તેમજ સુવશક માપડ, જોઓ બજારકે અને પુરો માટે ભતમ નતના વલન નર્સી, પુલોવર, ધરકીગન્સ અને બચ્ચાઓ માટે-બુડીઝ, બીબ્સ, બ્લેન્ડેસ, શોક્સ; નેપબીન્સ વિગેરે.
દરેક નતના માલ માટે તપાસ કરવા બહામણ.
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, બેહાનીસબર્ગ.
ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

મહર્ષિ શ્રી અરવિંદ

શ્રી મોહનલાલ ડી. ચાંપાનેરી

શ્રી અને અલ્પતન જ્ઞાનામાં વિશેષરૂપે પ્રચલિત કરનાર મહર્ષિ અરવિંદ તું' નામ જાણે જાણે અવિષ્ણાત છે. એમનું જીવન મનુષ્યોને જોઈ શકે એવું સપાટી ઉપરનું નથી એમ એઓ માનતા. નેથી એમના એ જીવન વિષે જાણવાની જીજ્ઞાસાશક્તિ એમણે લખેલ સાહિત્યમાંથી સતેથી શકાય. વળી એમના હરતે જ આત્મકથા રૂપ ગ્રન્થ પ્રાપ્ત થયો હોત તો જીજ્ઞાસુએને એ જ્ઞાનોપા જીવનનો લાભ અભ્યાસથી મળત

એઓ અતિ સરકારી તેમજ શિક્ષિત કુટુંબમાં જન્મ્યા હતા. એમના પિતા ડો. કૃષ્ણધન ધોષ અને માતા રત્નલક્ષ્મી શિક્ષિત અને આમળ પડતાં હતાં, માતા તો નાટક, નવલકથા તેમજ વાર્તા લખવાની શક્તિ ધરાવતાં. પિતા નવદેસેવક અને એમના મામમાં અગ્ર-મુખ્ય વ્યક્તિ તરીકે લેખાતા. એવા માતાપિતાને ઘેર અરવિંદ છ. સ ૧૮૭૨ના ઓગસ્ટની ૧૫મીએ જન્મ્યા હતા.

દાહલોમની ડોન્વેન્ટ સ્કૂલમાં પાંચ વર્ષ અભ્યાસ કર્યા બાદ અરવિંદ પોતાના જ્યેષ્ઠ બન્ધુશ્રી સાથે ઇંગ્લેન્ડ અભ્યાસાર્થે ગયા હતા. એટલે બાલ્ય-કાળથી ધરથી વિપુલા રહેવાનો મહાવરો એમને પડેલો. વિદ્યાભાગ દરમિયાન ક્લાસિક લેટિન, ગ્રીક વગેરે પ્રાચીન ભાષા શ્રીઓ અભ્યાસ વધારે ઉચ્ચ કોલેજોમાં હતા. એમને અભ્યાસ ખુબ કસકસર થી કરવાની ફરજ પડેલી કારણ કે ત્રણે ભાઈએનો અર્થ એમના પિતાશ્રી ને જ ઉપારવો પડતો. એમનો પ્રાચીન ભાષાઓ પર ખુબ સારો કાણુ હોવાથી એકાદ વાર તો એ ભાષાના ગદ્યા જ ધનામે એઓ જીતી ગયેલા. અંગ્રેજી સાહિત્ય અને ઇતિહાસ માટેનાં ધનામે પશુ માધ્યમિક શાળાના અભ્યાસ

દરમિયાન પ્રાપ્ત કરેલાં. એ વખતે ઇંગ્લેન્ડના નામી કવિએ મિલ્ટન અને રિવરટ વિષે એઓ બાપણે પશુ આપતા. માધ્યમિક શાળાના અભ્યાસ પૂરા કરતાં સિધ્ધાન્ત સાથે સરકારી કોલેજ ડોલેજમાં પ્રવેશ મેળવેલો. અરવિંદે ચોદ વર્ષની નાની વયે અંગ્રેજી માં કવિતા લખવાની શરૂઆત કરી અને વચેટ બંધુ મનમોહનના ગ્રોત્સાદન ને લઇને અંગ્રેજી મેગેઝીનમાં કાવ્યો તેમજ લેખો પશુ પ્રગટ કરેલા. કૉલેજના અભ્યાસ દરમિયાન પશુ વર્ષનો અભ્યાસ બહુ જોડા સમયમાં કરી શકતા હોવાથી વિશેષ વાચન કરવાને બહુ સમય એમને રહેતો એટલે ઉપલે વર્ષ મેળવવા એ અતિ ઉપયોગી નીવડતું. એઓ આઇ. સી. એસ.ની પ્રવેશક પરીક્ષામાં ગ્રીક અને લેટીનમાં સૌથી વધારે ગુણ્યાં મેળવી ઉપલે નમ્બરે પાસ થયેલા. એમણે એકાદ પરીક્ષામાં મિલ્ટન અને શેકસ્પિયર વિષે નિબંધ લખેલો જેમાં પૂર્વના દેશની રસશક્તિને વહેતી મુકી હતી. અને કવિ સમ્રાટ કાલિદાસની કલ્પના અને અલંકારોનો છુટથી ઉપયોગ કરેલો. જે નિબંધની વધેથી પેપરે તપાસનાર પરીક્ષક-અધ્યાપક પર બહુ ઉડી છાપ પડેલી, તે નિબંધ અરવિંદની સાહિત્યિક શક્તિના ખેનમૂન પુરાવારૂ હતા. એ રીતે અરવિંદે અભ્યાસ દરમિયાન અગ્રહણતી કારકિર્દી ધરાવતા.

એમને આત્મજ્ઞાન અને વેદાંતને ખ્યાલ અદિતીય ઇતિહાસકાર અને અનુવાદક મેક્સમુલરના 'સિકેટ યુક્સ એક ધી ઇસ્ટ'ના અધ્યયનથી આળ્યો, એ જ વખતે વેદાંત જીવનમાં ઉતારવાની વસ્તુ છે એ પશુ જાન થયું. તે આગમ્ય શ્રી અરવિંદે એમના પિતાના જેવા નારિતક તેમ જ અગ્રેવવાદી હતા. એ જ અરસામાં પેટેના

પુરતો તેમ જ ગીતા ઉપનિષદ વગેરે ધર્મગ્રંથોનો સવિસ્તર ઉદ્ઘાટથી અભ્યાસ કર્યો અને પરગેષર પ્રત્યેની એમની આરથા વધી.

એમના કૉલેજના વર્ષો દરમિયાન હોદમાં સ્વતંત્રતાની ચળવળ પુરવોજ માં સાલતી હોવાથી એમનું મન રાજદારી બાખતો તરફ વિશેષ ડળતું રહેતું. તેથી અંગ્રેજી રાજ્ય સામે સખત શબ્દોમાં વિરોધ દર્શાવતા અને સ્વતંત્રતાની દિમાયન કરતાં બાપણે જોરશોરથી કરતા. એ કારણે અંગ્રેજી રાજ્ય અને સરકારી નોઠરી પ્રત્યેની ઘૃણા જોર પકડતી ગઇ અને આઈ સી એસ ની ધોડેસવારીની પરીક્ષામાં એઓ ખેડા નહિ. આ રીતે પરદેશી સરકાર અને ગલાખી નોઠરી વિરોધી માનસ વિદ્યાર્થીકાળ દરમિયાન જ ઘડાયું.

ઇંગ્લેન્ડ છોડવા ટાણે એમના અંતર માંથી એવો અવાજ થયો કે જીવનમાં સ્વાર્થલ્યાગ કરવો પ્રથમ જરૂરી છે. એને શ્રી અરવિંદે બૌદ્ધિક-આધ્યાત્મિક નહિ-અનુભવ તરીકે આલેખે છે. દિવ્ય ચેતનાને દેહમાં મૂર્ત કરવા પહેલાં મનુષ્યે દરેક મુશ્કેલીમાંથી પસાર થયું પડે છે એવું એમણે અનુભવેલું. દેશ પધાર્યા બાદ વડોદરામાં અધ્યાપક તરીકે એઓ નીભાયા. તેમજ હેવટે કૉલેજના વાઈસ પ્રિન્સીપાલ (ઉપાચાર્ય) પશુ થયા. એઓ એક જખરા ક્રાંતિ-

કારી તરીકે એ જ અરસામાં આમળ આળ્યા અને દેશની સ્વતંત્રતાની લડત માં અંપલાવી અગ્રગણ્ય નેતાઓની દરોળમાં મુકાયા. વળી વડોદરાના મહારાજના અંગત કાર્યો માટે એઓ ખુબ મદદનીશ નીવડયા. એ સમય દરમિયાન 'વ'દેમાતરમ' અને 'કર્મયોગીન' નામે સમાચાર પત્રો પ્રગટ કર્યાં. તેમાં અંગ્રેજ સરકારની સખત શબ્દોમાં ગાટકણી કાઢતા, એવા જ એક લેખને આધારે એઓને ડેદ દરવામાં આવેલા અને એમના પર સખત હાથે સરકારે કામ ચલાવેલું. એ કારણે અરમિયાન એમને કૃષ્ણદર્શનનો અનુભવ થયેલો.

રાષ્ટ્રીય લડત દરમિયાન શ્રી અરવિંદે ખુબ જ નમળા રહેતા અને શરીરને હુષ્ટપુષ્ટ બનાવવા પ્રત્યે એમની દષ્ટિ વિશેષ રહેતી. હેવટે પ્રાણાયામ પ્રત્યે એમનું ધ્યાન ખેંચાયું. એ જ અરસા માં લેલે નામના આત્મજ્ઞાનીએ એમને પ્રાણાયામ શિખવ્યા. નેથી એમની તંદુરસ્તી ટીક રહેવા લાગી, કવિતા પશુ સુંદર લખવા માંડી અને ચીંતન-શક્તિ એાર ખીલી. આથી પ્રાણાયામ વિરોધ કરવા પ્રત્યે એમનું ધ્યાન હંમેશ રહ્યું, વળી યોગથી સર્વ શક્તિ ખીલે છે એવો ખ્યાલ યવા લાગ્યો અને નિર્વાણનો અનુભવ પશુ એમને એ અરસામાં થયેલો.

(અધુરું)

ગુજરાતનું રાજ્ય સમૃદ્ધ અને સફળ થશે

ગુજરાતના ભાઈઓ વેપારી છે અને સાહસિક છે. ખેડુતો ખેતીમાં પાવરધા છે અને સારા ખેડુત છે; અને આપણે જે મોંઢોમોંઢે ધર્મો નહીં કરીએ તો ગુજરાતના અર્થકારણ માટે મારા મનમાં શંકા નથી. ગુજરાતનું ભાવિ રાજ્ય સમૃદ્ધ અને સફળ બનવાનું છે."

આગેાદ મહાલ રાષ્ટ્રીય સેવા પૂર્વ વિસ્તરણ હટકનું ઉદ્ઘાટન કાપદા અને મજુરખાતાના પ્રધાન શ્રી ચાંતી લાલ શાહના હરતે થયું હતું એ પ્રસંગે મોહતાં એમણે ભાવિ ગુજરાત રાજ્યનું સુખદ ચિત્ર ઉપરના શબ્દોમાં રજુ કર્યું હતું.

શ્રી ચાંતીલાલ શાહે હટકને ખુલ્લુ મુકતાં આનંદ પૂર્વકે જણાવ્યું હતું કે મોંઢીજી કહેતા કે ખરી પ્રભ આમડા માં રહે છે. તે આખાહીનું માપ આમડામાં કેટલું સુખ વધ્યું કે સમૃદ્ધિ વધી તે છે; નહિ કે સુખ નમરના લોહાનું માપ અણાય તે મુખ્ય આવક જમીન મહેસુલની સરકારને હતી તેમાં થી ૨૫ થી ૩૦ ટકા આમપંચાયતોને અપાય છે, સરકારના છ લાખ અને પ્રખના છ લાખ મળી પાંચ વર્ષમાં ૧૨ લાખ આગેાદ મહાલના આમડા ઓની જરૂરીયાતો માટે ખર્ચવાના છે. વધુ નાણાં ખર્ચતા પડે તો ખર્ચતા પશુ ખર્ચ કર્યો જેખે લાગે તેમ કરશે.

શહેર તરફ વહેતો પ્રવાહ આ યોજના સરકારી અમલદારો નહિ ચલાવે, તમારી શક્તિ હશે તે પ્રમાણે ચાલશે. શહેર તરફ વહેતા ધનના પ્રવાહને આમડા તરફ વહેતો કરવાનાં મૂળ આવી યોજનામાં છે. ગુજરાત સુખ રાજ્યમાંથી છુટક થાય છે તે સારું થાય છે કે ખેડુ યાજ છે તે જુદો પ્રશ્ન છે, પશુ સુખથી છુટું પડે તેની ચીંતા દરેકના મનમાં હશે, પશુ સુખ રાજ્યના જે ભાગ કરવાથી ડોહને ચીંતા કરવાનું કારણ મને લાગતું નથી. ડાંખનું શું થશે? નરાપુરનું શું યશે? કે ઉમરગામનું શું યશે? તે અંગે મને કંઈ લાગવા જેવી વાત લાગતી નથી, તેમાં અજડતું તે ખરાબર નથી, ચચોની જરૂર નથી ગુજરાતનું રાજ્ય યાજ ત્યારે સુખની અવકાશથી નહિ આપવાથી ખોટ અવવાની છે, કે થી ૮ કરોડની ખોટ કેમ પૂરી પડાશે? મહારાષ્ટ્રની સરકાર તરફથી મદદ રળવી એમણે તેમ અભ્યાસીઓ પશુ કહે છે.

ચો. જો. ૫૩૭૦
 ટેલીફોન ૩૩-૫૬૨૦
 ટેલીગ્રાફ એડરેસ : "ભગતકેા"
ભગત અર્ધર્ષ (મો) ડી.
 ૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,
 એ હા ની સ બ નં.
 હોલસેલ અને રીટર્નલ સર્વિસ અને પ્રમોટર્સ
 ખાસ ઠીકેને હમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઇંગ્લીશ પ્રાંતરી,
 દેશી ભાષામાં નાંખવાના લત લતના તેલો-અતરો,
 સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને એલ્યુમીનમના
 વાસણો-કાચ અને પ્લાસ્ટીકની બંગડીઓ-
 કેરમીક અને સ્ટાઇલર તથા બીજી
 અનેક દેશી ચીજો કીપાયત
 બાવથી મળશે.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

મુરતી જમણના અને સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રાઉસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્દાકટ લઈશું.

કેપીટનસ બાલકની હોટેલ

(ધી કેર્નર મીડાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રાટના ખુલ્લાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

લુકકીપર, સુસાઈરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

ઈન્ડિસ્તાન અગર ડુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ ટિકિટો અગર જમીન માગે મુસાફરી કરવા પેર ભાગે અમારી મારફતે લુકકી કરો.

ઈન્ડો, આજ, ગોરી, ફુલ્લક, અક્ષરભાઈ, પ્લેટ્ફોર્મ, વિગેરેના વીમા અને હવાઈની આપીએ છીએ.

ઈન્ડમટરસ, પરસનલ ટેક્સ, દિસાબના મોપડા લખાવવા રેવન્યુ ઈન્વીસ્ટમેન્ટ સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઇમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ ટ્રુથ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને થાઈલાન્ડ ઈન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદા ફરૂટ

આંખા અબાઈ, લીલી અબાઈ, રતાળ અને સુરણની ગ્રોસમ ચાલુ છે. આડુ બબરે ભાવ, લસણ બબરે ભાવ, પાપક નંબર ૧ રી. ૧૦, નંબર ૨ રી. ૮ ૧૦૦.

હયુરી અને ચેવલી પાન બબરે ભાવ, પોસ્ટલ બુક. બારકીટ ગોલ રી. ૧૦-૬ લાંબી અને રક્વેર બારકીટ રી. ૧૧-૧ રૂબન.

રાઉસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીબન કોંગોના ઓરડો ભપર પુરબ પ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કદાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોડરોબ, હરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, લુક કેસ, ટેબલ, તકન કીફાયલ ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા સુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ફરેચર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર પાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોહડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

હીંદની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઈન્ડીયા ઈન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રૂસ્તમજી જલભાઈ રૂસ્તમજી

૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

બધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.

રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવનથ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન:

ઓફીસ : ૨૫૮૪૫

રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

ગુજરાત જુદુ થશે તો?

નવા રાજ્યમાં ગુજરાત સૌરાષ્ટ્ર અને દક્ષિણ સમાવેશ થશે આમ યાવ તો ગુજરાતનું સુરત કે જેને શિવાજીનું મન લોભાણ્યું તે ગુજરાતનું ગૌરવ છે. પણ સુરતે જગતભરનું ધ્યાન ખેંચ્યું માંધીજીની દાંડીકચડી. સત્યાગ્રહના મંગાજી ગુજરાતની જુમિ ઉપરથી થયાં, તો ગુજરાતની જુમિએ જ યમેપિલી જેવી ખારડોલીની લગન આપી છે.

“ભાલના ઘઉં” વખણાવ છે સાચુંદની તમાકુ, વિરમગામનો કપાસ, ધોળકાની ડાંગર, દેદગામનાં મહુડાં, આંબા અને રાપણુ અમદાવાદ જલ્સો આપે છે.

ઔદ્યોગિક વિકાસ

ઔદ્યોગિક દ્રષ્ટિએ બેતાં સૌરાષ્ટ્ર અને કચ્છ સહિતના ગુજરાત વિભાગમાં ૩,૧૬૦ કારખાનાં છે.

અમદાવાદ એ કાપડ ઉદ્યોગમાં મુંબઈથી બીજા નંબરે આવે છે. સમગ્ર ભારતની કુલ ૪૬૫ કાપડની મિલોમાંથી ૭૧ મિલો અમદાવાદમાં આવેલી છે.

અમદાવાદનો કાપડઉદ્યોગ આશરે ૧,૨૬,૫૦૦ જેટલા કામકારીને રોજગારી પરી પાડે છે. ૧૯૫૨માં કામકારીને અપાયેલા વેતનની કુલ વાર્ષિક રકમ રૂ. ૧૯,૪૨ કરોડની હતી. આમાં બે ગ્રેડીંગ-ટ ડુંડ, આરોગ્ય વીમા યોજના તથા રળના પત્રો વગેરેનો સમાવેશ કરવામાં આવે તો આ રકમ રૂ. ૨૧,૭૧ કરોડ થાય.

અમદાવાદ સિવાય ભાવનગર, સુરેન્દ્રનગર, પોરબંદર વાંકાનેર, મોરબી, સીદપુર, કડી, કલોલ, વિરમગામ, વડોદરા, સુરત નવસારી વગેરે સ્થળોએ પણ કાપડની મિલો આવેલી છે.

ગુજરાતની ચારે બાજુ ઉચ્ચ પ્રદેશો આવેલા છે. ગુજરાતની જમીન નદીના કાંપવાળી મણાય છે. ગુજરાતની મોટી નદીઓ તાપી નર્મદા, મહી અને સાબરમતી ખંભાતના અખાતમાં પોતાનાં પાણી ઠાલવે છે. સૌરાષ્ટ્રને ભેડતો ભાલ-પ્રદેશ પણ નીચો પ્રદેશ છે, અને હાં પણ ગુજરાતના જેવી કાંપવાળી જમીન છે. આ બધી જમીનોને આ વહી જતા નદીના પાણીને નાશીને વધુ પાણી અપાય તો ગુજરાત અત્યંત ઝાર બની જાય અને સર્વશ્રેષ્ઠ રૂ ઉમાડી કાપડઉદ્યોગને પણ વડ વિકસાવી શકાય.

ખંભાત અને તેલ

તેલની નવી શોધખાતરી માટે ખંભાત યોગ્ય સ્થળ મણાય કે નહિ એ એક વિચારણીય પ્રશ્ન છે.

સાધનોની દ્રષ્ટિએ જોઈએ તો ભરૂચ આસપાસના વિસ્તારમાં તેલના મોટા

નધ્યા મળી આવવાનો સંભવ છે, એમ અસાર સુધીના અહેવાલો ઉપરથી જણાય છે. હુબ્લેમાં તેલની દરતી સંતોષકારકપણે સાબીત થઈ ચુકી છે બધારે સોખડા માલોસોની અને નામરા માં સારકામ આમળ થઈ રહ્યું છે.

સૌરાષ્ટ્રની પ્રગતિ

૧૯૪૭માં રાજ્યોના વિલીનીકરણ થયા બાદ સૌરાષ્ટ્રે સારી એવી પ્રગતિ સાધી છે અને જુની સૌરાષ્ટ્ર સરકારે નીમેલી નિષ્ણાત સમીતીએ ભલામણ કરેલ ઉદ્યોગો સ્થપાતા જાય છે. સૌરાષ્ટ્રમાં ત્રણ સિમેન્ટનાં કારખાનાં નાંખવાનું મંજૂર થયેલું છે તે ઉપરાંત ખીલ્ વધારાના સિમેન્ટનાં કારખાનાં નાંખવાની દરખાસ્ત સરકારની વિચારણા દેખ છે.

દાહાર જીલ્લાના કલ્યાણપુર વિસ્તાર માં સારા એવા પ્રમાણમાં જોડકાઈટ મળી આવ્યું છે. ભોખંડથી મુક્ત એવી આવી કોંમતી ધાતુને નધ્યા દોંદમાં અન્ય સ્થળે દોય એમ જણવા મળ્યું નથી. આથી ખાણો માંડના પટા આપવામાં આવ્યા છે. સોડાએસ વગેરના ઉત્પાદનમાં ડ્રાંમકા ટેમિકલ વર્કસ અને મીઠાપુર ખાતેનાં તાના ટેમિકલ્સ દેશમાં અગ્રણી સ્થાન ભોમવે છે અને આ કારખાનાઓનું પણ પુરતા પ્રમાણમાં વિસ્તર્યું થઈ રહ્યું છે. સોડાએસ તથા ઠોરટીક સોડા બનાવવા માટેનું કારખાનું પોરબંદર ખાતે નાખવાનું મંજૂર થયું છે. આ ઉપરાંત પોરબંદર ધારિકા અને સિકકા ખાતેનાં સિમેન્ટનાં કારખાનાઓનો નિર્દેશ કરવો પણ વાજબી મણાયો.

મુંબઈ રાજ્યના સિરોમિષ ઉદ્યોગના કુલ રૂ. ૮૧,૪૦,૦૦૦ના ઉત્પાદનમાં માત્ર સૌરાષ્ટ્રમાં જ રૂ. ૪૩,૯૯,૦૦૦ નો માલ પેદા થાય છે. મુંબઈ રાજ્યના સઘળી પ્રકારના કુલ ૧૦,૦૭,૩૪૮ ટન જેટલા મીઠાના ઉત્પાદનમાં સૌરાષ્ટ્ર તેમ જ કચ્છનો દિરસો અનુક્રમે ૭,૯૯,૫૫૯ તથા ૨,૨૫,૭૩૦ ટન જેટલો છે.

સૌરાષ્ટ્રમાં પોરબંદર, વેરાવળ બોંદરાં બાદ વગેરે સ્થળોએ લાઇમ સ્ટોન મોટા નધ્યામાં મળી આવે છે. જુના નવાનગર રાજ્યમાં ૧૬૯ લાખ ટન લાઇમસ્ટોનનો નધ્યા હોવાનું અંદાજાય છે. સીકકા ખાતેની સિમેન્ટ ફેક્ટરી લાઇમ-સ્ટોનના આ નધ્યાની મોટા પ્રમાણમાં વપરાશ કરે છે.

કચ્છના વિકાસની શક્યતા

કચ્છની પહેલી સમસ્યા પાણીની છે અને બીજી સમસ્યા વ.દનબંધકારના માંજોની છે. ઉષ્ણ દાયકામાં અદીશમાં પણ કચ્છને માટે તો પ્રમાણ

માં ઘણું થયું છે અને એક વખતના દેશના અન્ય ભાગોથી તદ્દન છુટા અને વિખુટા રહેલો આ વિસ્તાર હવે રેલ્વે માર્ગ બે દિશામાં દેશના અન્ય ભાગો જોડે સંકળાઈ ચુક્યો છે. કચ્છ જેવા ખેતી પ્રધાન દેશમાં ખેતુનો આખાઈ વધે અને રેલ્વે રસ્તા બંધાઈ જાય એટલે નવા ઉદ્યોગો આકર્ષાય અને એવા ઘણા નવા ઉદ્યોગો માટે કચ્છમાં શક્યતા છે કચ્છમાં સારી જાતનો કપાસ પાકે છે અને કાપડની એકાદ મિલ માટે અહીં સારો અવકાશ છે. કચ્છમાં ઉનનું ઉત્પાદન પણ છે અને ઉનનું કાંતવા વધુવાનું કારખાનું પણ નાંખાઈ શકે તેમ છે.

આ ઉપરાંત કચ્છમાં મળતી ચીરોડી ની ખનિજનો લાભ લઈ એને આધારે બનતાં રસાયણો તથા રાસાયણીક ખાતરોનો ઉદ્યોગ વિકસાવવાની શક્યતા પણ વિચારવા જેવી છે.

ગાંધીધામનો વસવાટ

કચ્છમાં કંડલા બંદરનો વિકાસ થયો અને એ સ્થાનની આસપાસ પણ ઘણા ઉદ્યોગોની સ્થાપના માટે શક્યતા છે હાં એક ઔદ્યોગીક વસાહત સ્થાપવાની પ્રવૃત્તિ પણ ઉપાડી લેવામાં આવી છે.

મહાગુજરાતના નવા રાજ્યના નિર્માણ થી કચ્છનું કંડલા મહાગુજરાતનું એક મહત્વનું સ્થાન બનશે.

નેશનાલીસ્ટો પ્રમાણિક છે

(અમારા ખાસ અખરપત્રી તરફથી)

ડી સેપ્ટેમ્બર ૧૦મીના કોંગ્રેસ અને લીબરલ પક્ષે મળીને “લુમન રાષ્ટ્ર ૩” માનવ હકંદીન ઉલ્લેખો હતો. મેલનારાઓએ જણાવ્યું હતું કે, બધાજ ઉત્તમ યતા દેશોએ આની ઉલ્લેખીમાં જામ લીધો છે ફક્ત ન માનનારાઓમાં દક્ષિણ આફ્રિકાના રાજનિતીજો છે. આપણે એટલુ તો કહેવું જ નેઈએ કે નેશનાલીસ્ટો પ્રમાણિક છે. ને ચીજ એઓ નથી માનતા તેનો દેખાવ કરવા તેઓ કઠી તઈવાર નથી યતા.

માનવહકનો અર્થ એ યાવ છે કે એને બધી રીતે આઝાદી દોવી નેઈએ દાખલા તરીકે, બહુવાની-વીચાર વાણી અને હરવા હરવાની તથા રહેવાની તેમજ સરકારને નીમવાની વિગેરેમાં સ્વતંત્રતા દોય. ધરપકડો પણ વખર વોરટે ન યાય. એવી નામરીક સ્વતંત્રતા એ માનવ હક ગણાય.

નેટ આનો વિરોધ કરે છે

આ હકો પ્રજ્ઞસત્તાક રાજ્યના પાપામાં છે. બધારે નેશનાલીસ્ટો એની વિરૂદ્ધ દીશમાં જઈ રહ્યા છે. આ દેશમાં ને કાયદાઓ ઘડાય છે, કાયદો ને રીતે પ્રચલિત કરાય છે, અને ડોટ માં ને રીતે એનો ન્યાય થાય છે એ બધુ બેતા માનવ હકંદી વિરૂદ્ધમાં એ બધી ચીજો જાય છે. દુરવુઅડની સરકાર પ્રજ્ઞસત્તાકની વિરૂદ્ધ છે અને પ્રત્યેકની આઝાદી તથા પ્રત્યેકના ન્યાયના સિદ્ધાંતની વિરૂદ્ધ છે. યુનેાની આ ઉલ્લેખીની દાકલમાં એને લાજ ન લીધો એથી તે પુરવાર થાય છે. છતાં એકંદરે તે પ્રમાણિક છે એ સમજે, દંબ નથી કરતી. રમટસ અને ડીવીવીપરસ આફની જેમ એ યોટા દેખાવ નથી કરતી. તેમજ કુશીવની અને કુશીવના મીત્રો તેમજ તેના આ દેશના અનુયાયી એની જેમ તે દંબ નથી કરવા કચ્છતી.

પણ એક ચોર જાહેરમાં પોતાનો ગુન્હો કબુલ કરે તો પણ એ છુટારો મણાય છે. એક જુલમ માર પોતે જુલમી છે એમ કહે તો પણ તે ધીકકાર ને પાત્ર જ રહે છે.

ગુરવાર તા. ૧૦મીના માનવ હક દીન ઉલ્લેખમાં આવ્યો એમાં ને ને લોકોએ સદકાર આપ્યો તે તે લોકો એ પ્રતિપાદન કરે છે કે, તેઓ પોતાની છુટાપલી સ્વતંત્રતા પાછી મેળવવાના છે

ગુજરાતના યુવાનોનું સાહસ

મુખ્યપ્રદેશમાં નર્મદા નદીના મૂળ અમરકંટકથી ભરૂચ સુધીના ૧૨૦૦ માઇલના જળ પ્રવાસનું સાહસ ખેડવાનો ગુજરાતના ટેટલાક સાહસ પ્રિય યુવાનોએ સંકલ્પ કર્યો છે. આ ટુકડીમાં દસ યુવાનો અને બે યુવતીઓ છે. નર્મદા નદીનો આ જળ પ્રવાસ ખુબજ વિકટ ગણાય છે. અને તેથી હજી સુધી એ પ્રવાસ ખેડવાનું કોઈએ સાહસ કર્યું નથી.

આ જળ પ્રવાસનું સંચાલન સુરતના જુવાન શ્રી ધ્રુવકુમાર પંડ્યા કરશે. પ્રવાસમાં રખરની દસ ઢોડીઓનો ઉપયોગ કરવામાં આવશે. આ પ્રવાસ પાછળ રૂ. ૧૦ હજારનો ખર્ચ થશે અને તેની વ્યવસ્થા અમદાવાદમાં કરવામાં આવી છે. મુંબઈ રાજ્યના શિદાયુ પ્રધાન શ્રી હિનેન્દ્ર દેસાઈએ આ સાહસમાં ખાસ રસ લીધો છે. સુરતના જાણીતા તસવીરકાર શ્રી ચથીકંત જવેરી પણ પ્રવાસમાં જોડાવાના છે અને તેઓ એની રંગીન શીલ્પ લેશે. સાહસીરો ટાપ્ટીવેલી ટ્રેન મારફત જાણપુર જશે અને ત્યાંથી મોટર ઢારા અમરકંટક જશે અને ત્યાંથી તા. ૨૧મી નવેમ્બરે ઢોડીઓ ઢારા આ વિકટ પ્રવાસનો આરંભ કરશે.

વાતા

પાપોનું પ્રાયશ્ચિત્ત

ધોર જેવું એક નમલ હતું. ભર ખપેરે પશુ ભ્યાં સુખનાં ઠિરભો પહેંચી ન શકે એવી ગીચ ચોની ઘટા. વાય, વર, રીંછ, ચિત્તા વગેરે અનેક હાંસક પશુઓનો એ જંગલમાં વાસ હતો.

જંગલની વચ્ચેવચ ચોડી ખુલ્લી જગા હતી. સાંજેક ઋષિનો આશ્રમ હતો. નાની સરખી એક નદી ભાંચી ખળખળ કરતી વહી જતી હતી. નદી ને કાઠે બેચાર નાનાં નાનાં ઝુપડાંનો એ આશ્રમ બનેલો હતો. આશ્રમમાં ઋષિ અને ટેટલાક ઋષિકુમારો રહેતા.

આશ્રમ હતો તો નાનો સરખો, પશુ એની ખ્યાતિ દુર દુરનાં મુલક સુધી પહોંચેલી હતી. ઋષિનું તપ બારે હતું. એના તપની ક્રિયા દેશ દેશવરના લોક જાણતા. કોઈ કોઈ વાર દુર દુરથી એકલદોકલ લોકો ઋષિનો સત્સંગ લેવા એ આશ્રમમાં આવતા.

સંખ્યાકાળ થયો, સુખનાં ઠિરભો નદીના જળમાં રંજભેરંગી સાથિયા પૂરવા લાગ્યાં. ઋષિકુમારો ગુરની કુટી આગળ પ્રાર્થના કરવા સાથે એકઠા થયા. સાંજે જંગલને ખુલ્લેથી બે મુસાફરો આવતા દેખાયા.

જંગલમાં રરતો તો કોણ જ સાનો? ક્યાંક પવનડી હતી, તે પશુ વેલીઓ ની જાળમાં યુગવાહ ગયેલી. એવા જંગલમાં આખો દિવસ આલતા આ બે મુસાફરો આવેલા. પગે એમને ઉઝરડા પડ્યા હતા. લમણે પરસેવો હતો.

બે મુસાફરોમાં જે જરાક પહેલાં આવી પહેંચ્યો તે મોટો હતો. ઋષિ આગળ જઈને એ લાખો યજ્ઞને પગે લાગ્યો. ઋષિએ પૂછ્યું: 'કેમ બાઈ, કેમ આવવું થયું?'

જવણ આવતાં પહેલાં જ પહેલો મુસાફર કુસકે કુસકે રડવા લાગ્યો. એ કહે: 'મદારાજ મારાં પાપોનું પ્રાયશ્ચિત્ત શોધવા આવ્યો છું. મારાં પાપો મદા બન્યાં છે. એક એકથી ચડે તેવાં. મેં ઘાડો પાડીને ચોરીએ જતી જાનો છુટી છે; મેં માના બોળા માં ધાવતાં બચ્યાંનું મળું કુપીને એનાં ધરેણા ઉઠાવી લીધાં છે, મેં ટેટલાવનાં પુન ક્યાં છે-મેં કંઈ ટેટલી ઓજો પર કુદષ્ટિ કરી છે. આવાં પાપોનું પ્રાયશ્ચિત્ત શોધ એ જ મને તો સમજતું નથી. પશુ તમારી બહુ નામના છે. મને માલા લોકોએ તમારી પાસે પાપોનું પ્રાયશ્ચિત્ત શોધવા મોકલ્યો છે.'

ઋષિકુમારો આભા બનીને જોઈ રહ્યા. એમને પ્રાર્થનાનું મોડું થતું હતું એ કાઠને સાંભળ્યું. પશુ નહીં ઋષિએ કહ્યું: 'ભાઈ તું આખા દિવસ તો ચાલીને આવ્યો છે, યાકચો દરો. હમણાં તો પ્રાર્થનામાં બેસ એટલામાં તારે સાથે કાંઈક આવવું તથ્યવાર કરવું હું. પછી મારી કુટીમાં સૂનો. પ્રાયશ્ચિત્તની વાત કાલ સવારે.'

ખીજો મુસાફર પહેલા કરતાં જુવાન હતો. એ ક્યારેય જ આવી ચુક્યો હતો. એની તરફ જોઈ ઋષિએ પૂછ્યું: 'કેમ બાઈ, કેમ આવવું થયું?' 'મદારાજ હું મારા પાપોનાં પ્રાયશ્ચિત્ત શોધવા જ આવ્યો છું. પશુ મેં આ બાઈની વાતો સાંભળી. એટલે મને ધીરજ આવી છે. મારાં પાપો આના નેટલાં મોટાં નથી. મેં તો નાનપણમાં ઠાકની પેન ચોરી કરી, પરીક્ષામ પાસેના છેકરાનાં કામળિયામાં જરા ડોકીયું કરી લીધું દરો, મોટપણમાં કુકાને બેઠો ત્યારે ત્રાજવાની દાંડી જરા નમતી રાખી દરો, મારી ટેટલીક વાતો મેં મારી સ્ત્રીથી છાની રાખી દરો, યાકી મારાં પાપો મહુ મોટાં નથી.

ઋષિકુમારો પ્રાર્થના સાથે ઉતાવળ કરવા લાગ્યા. ઋષિએ એને પશુ પ્રાર્થના પછી જમીને સુષ જવા કહ્યું.

ખીજો દિવસે સવારે શુક્રને તારો હતો નહીના પાણીમાં નહાતો હતો સાંજે જ મોટો મુસાફર ઉઠ્યો અને ઋષિ પાસે પહેંચ્યો. એની પાછળ પાછળ નાનો પશુ થયો. ઋષિએ મોટાને કહ્યું: 'નહી કાઠે જઈને મોટા પથરા ઉપાડી લાવ. અને મારી મઠી આગળ મુક. આખો દિવસ આમ કરને.' નાનાને એ જ પ્રમાણે નહી કાંઈથી કાંકરા વીણીને લાવવાનું કહેવામાં આવ્યું. મોટાએ વિચાર્યું, 'મારાં પાપ ટેટલાં મોટાં છે, એટલે નાના પથરા ઉચકયે મને કેમ પોસાય? લાવને પેલો મોટો ગોળ પથરા છે તે જ ઉચકી જાઉં.' મદા મહેનતે એણે એને જગા ઉપરથી ઉપાડ્યો અને જમ તેમ કરી ખલા ઉપર લઈ ધીરે ધીરે ઋષિની મઠી તરફ આવ્યો.

નાનો રકુતીમાં હતો. એટલે તો અપાટાખંધ કાંકરા વીણવા માંડ્યા. પહેલાં બોળામાં લીધા, પછી ખીસામાં બની, પછી બોળામાં બની. દોઢાદોઢ કરીને ઋષિની મઠી આગળ આવીને એણે બધા કાંકરા ઠાલવી દીધા અને કરી ખીજા કાંકરા લેવા એ દોડ્યો.

આખો દિવસ બનેએ આમ કયેં રાખ્યું. સાંજે બને ઋષિ પાસે પહેંચ્યા. ઋષિને કહે: 'અમે આપની

આજ પ્રમાણે કહ્યું છે, હવે?' ઋષિ એ કહ્યું: આજની રાત તમે સુષ હો. કાલે તમારું પ્રાયશ્ચિત્ત તમને કહીશ. ખીજો દિવસે સવારે ઋષિ ચોતે જ એ લોકો પાસે જઈ પહેંચ્યા. બંનેને ઉદ્દેશીને એમણે કહ્યું, 'હવે તમે જે પથરા કે કાંકરા ભ્યાંથી લાખ્યા હતા ત્યાં પાછો મુકી આવો એટલે તમારું પ્રાયશ્ચિત્ત પૂરું.'

મોટાએ કમ્મર ડસી: 'આ ગોળ પથરા ભ્યાંથી ઉપડ્યો હતો ત્યાં તો બરાબર ગોળ ખાડો પડેલો છે, સાં મુકું. અને આ ખુલ્લેવાળો પથરા ઉચકયો ત્યારે એની નીચેથી એક દેડકી નીકળી હતી, એ જગ્યા તો હું જાણું છું.' એમ કહી એણે તો વારાફરતી પથરા ઉપાડવા માંડ્યા. નાનો યુગાયો. એણે કાંકરા તો લખ્યા બેગા ક્યાં હતા, પશુ ક્યાંથી કયો કાંકરો ઉપાડ્યો હતો એ કેમ કરી યાદ આવે?

સાંજે ઋષિએ કહ્યું: 'બાઈ, મોટાં પાપોનું પ્રાયશ્ચિત્ત છે, પશુ નાનાનું જડવું મુકેલ છે.' આજની દુનિયાના લોક મોટાં પાપોનાં પ્રાયશ્ચિત્ત શોધવા લાગ્યા છે, નાનાં પાપોનું પ્રાયશ્ચિત્ત તો એમને રહેજે જડી જશે જેવી આજા છે, પથ...

(ટોલસ્ટોયની વાતને આધારે)
'બીમીયુન'માંથી.

પરચુરણ

—લડાખના વડા બામા શ્રી કાશલ બકુલા એક નિવેદનમાં જણાવે છે કે લડાખના લોકો ચીન-તરફી છે અને ભારત પ્રત્યે તેમને ઘૃણા છે એવો લંડનના એક દૈનિકમાં પ્રમટ થયેલો જેવાલ સરીવામ જુઠાણું છે. શ્રી બકુલા કાશ્મીર સરકારમાં લડાખને લખતી ખાખતોના રાખ-પ્રધાન છે તેઓ એક નિવેદનમાં જણાવે છે કે લડાખના લોકોમાં બહુમતિ બૌદ્ધોની છે અને ભારત પ્રત્યેની વફાદારીમાં તેમની જોડ જડે તેમ નથી.

—લંડનની લીબરલ પાર્ટી તરફથી જાહેર કરવામાં આવ્યું છે કે મહિલા એના લીબરલ ફેડરેશને પોતાની બધા સચોને અપીલ કરી છે કે સાથે આફ્રિકન માલનો બહિષ્કાર બહુ મંગીન નકકર અને બ્યાપક બનાવે.

—લુકીપીએ, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્નસ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્પેરન્સ માટે મળો :

આર. વીકલ
૧૨ બાકલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, ફોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, બેહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૨૬૫૪.

માથે બાંધવાની રીળન અને વેણીઓ
મખમલ, સાટીન, ટાફેટા સીલકની, રીબન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને મોટર શણગારવા માટે જથ્થાબંધ રીબનો મળી શકશે.
બચ્યાં માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીફાયત બાવે બનાવી આપવામાં આવશે.
અમોડે બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન બિગોરેનાં કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ક્રોચર્સ મળશે.
ટેબલ પર સુકવા માટે પ્લાસ્ટીકના સુન્દર કુલો મળશે.
ઠેકાણું : માખરો હેટ્સ (મો.) લી.
લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડ્રનસ હેટ મેન્યુફેક્ચરર,
ફોન : ૮૩૫-૭૬૬૨ પહિલે માળે, બોક્સ પરપહ.
મારટર મેન્સન્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — બેહાનીસબર્ગ.

હમણા જ આવેલો હિંદનો માલ
જથ્થા બંધ આયત
સીધી આયત કરવાથી અમારો માલ સસ્તો અને સારો હોય છે. મને તે ખીજા માલ સાથે સરખાવો.
સાડીઓ : આટ્ સીફોન : શી. ૨૫-૦ થી ૭૫૨, આટ્ સીલક શી. ૨૭-૬, મનીપુરી શી. ૩૦-૦, મયસોરી સીફોન યા. ૪-૧૫-૦ ખુબ મોટા પ્રમાણમાં પસંદ માટે આવકાર.
બંધીઓ : પ્લાસ્ટીકની રંગ બેરંગી ૧૨/૦ બોક્સ, કાંચની રંગ બેરંગી ૫/- ૬૩૫. આ ઉપરાંત ખીજા મોઠી બંગડીઓ પશુ છે.
કેશ ઓર્ડર સ્વીકાર્યું.
સી. એ. ડી. ઓર્ડર નોંધવતા ૨૫ ટકા ડીપોઝીટ લેવામાં આવશે.
એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ
૧૧૬ કવીન સ્ટ્રીટ, હરબન. બોક્સ ૨૧૬૮, ફોન ૨૭૨૫/૬.

સામાજિક ખબરો

શ્રી ટ્રાંસવાલ દરજી મંડળ

ઉપરોક્ત મંડળની ચુંટણી સભા તા. ૧૧-૧૧-૫૯ના આંધ્રી દોહ, બેઠાનીસખર્માં ભરવામાં આવી હતી. મત વર્ણના દેવાલ બાદ નવા વર્ણનો કાર્યકરો ચુંટવામાં આવ્યા હતાં.

પ્રમુખ : શ્રી ત્રકમભાઈ નાનાભાઈ; ઉપ-પ્રમુખો : સર્વશ્રી નરસીંહભાઈ ભુલાભાઈ, વસનજી, નામરજી, નરસીંહભાઈ પરજીભાઈ, દરિભાઈ ઇચારામ, દરજી

દુકાન વેચવાની છે

હાથીપટ્ટાનમાં જનરલ ડીલર ચોસરી ફ્રેટ શોપ દુકાન વેચવાની છે. સારા મોઢાની, રહેવાની સગવડ સાથે ઢાંખી હીરટ પર. મજા.

83 East Road, KLIPTOWN Phone 319, KLIPTOWN.

સનભાઈ પરસેતમ ભત્રત; મંત્રીઓ : શ્રી દરિશંકર જીવજી આર્થ, બોગીલાલ પરજીભાઈ; ખાનગી : શ્રી ડોહુભાઈ ધીખાભાઈ; ઝોડીટર : શ્રી ગોર્વાદજી નામરજી.

કાર્યવાહક સમિતી : સર્વશ્રી રજી. ડોહજી, નામરજી, યુલાખભાઈ કલ્યાણજી, ગોર્વાદજી તાથુભાઈ, એમ. લાલા, ગોઠજીભાઈ નારજીભાઈ, જમજીવન મોતીરામ, હમનભાઈ માંડા જીયા, અંબારામ મોરારજી ખીલીમેરીયા,

મમનભાઈ વિઠ્ઠલ, મણીલાલ ત્રિકમ-ભાઈ, નારજીભાઈ કલ્યાણજી, હમન લાલ ભાણીભાઈ, ખાલુભાઈ નરસીંહ ડાહ્યા, ખાલુભાઈ નરસીંહ ભુલા, ડે. ઠાકેરલાલ ડાયાભાઈ, અમૃતલાલ અંબા રામ, જેડીસનદાસ રતનજી, મમનલાલ કાલીદાસ, અમૃતલાલ દલપત મારતર, મગનલાલ ત્રીકમભાઈ, જીથુભાઈ પરજીભાઈ, ડોહુભાઈ કરસન ડાયા, ડોહુભાઈ લક્ષ્મીભાઈ, પરજીભાઈ ઇચારા રામ, ઠાકેરલાલ અંબારામ.

લાખચેરી સમીતી. પ્રમુખ : શ્રી રજી ડોહુભાઈ પરજીભાઈ; ઉપ પ્રમુખ : શ્રી અરજીમાર વિલાલકાર; મંત્રી : શ્રી મણીલાલ મોરારજી; સહ-મંત્રી : શ્રી વિનોદરાય વસનજી; ખાનગી : શ્રી નગીનભાઈ કલ્યાણજી; લાખચેરીવતો : શ્રી જ્યંતીલાલ નારજીભાઈ અને શ્રી પરમાનંદ નરસીંહભાઈ.

શ્રી યુનાઇટેડ હિંદુ એસો-સીએશન, કેપટાઉન

ઉપરોક્ત સંસ્થાની ચુંટણી સભા ૨૯-૧૧-૫૯ના મળી હતી તેમાં નીચે મુજબના કાર્યવાહકો ચુંટાયા હતાં.

પ્રમુખ : શ્રી વસનભાઈ નરસીંહભાઈ મણુદેભા; ઉપ પ્રમુખ : શ્રી પરજીભાઈ ગોપાલ પટેલ અને હમનભાઈ ખી. પટેલ; મંત્રીઓ : શ્રી જમનાદાસ

નેરામ અને ગોર્વાદભાઈ પરજી કુંભરી, ખાનગીઓ : શ્રી દુલ્લભભાઈ વસનજી ખીલીમેરીયા, શ્રી દાયાભાઈ દેવા તોરજી આમ; ઝોડીટર : શ્રી વનમણીભાઈ દુલ્લભભાઈ.

પરચુરણ

—વીજળી અને નહેર ખાતાના નામજ પ્રધાન શ્રી જમમુખલાલ હાથીએ રાજ્ય સભામાં એક પ્રશ્નના જવાબમાં જણાવ્યું હતું કે ઉકાઈ બંધના પાયા માટેનું માટીકામ તથા અન્યતર કામ કરવા ભારત સરકાર સંમત થઈ છે. ઉકાઈ ના બંધની ઉચાઈ વિષે છેવટનો નિર્ણય લેવાયો નથી. ટેકનીકલ સમિતિએ બંધ ૩૪૬ ફીટ ઉંચો રાખવાનું સુચવ્યું છે.

—પશ્ચિમ ખાનદેશના છ તણકાઓમાં વસતા યુજરાતીઓ અને આદિવાસીઓ ના પ્રતિનિધિઓ પોતાના છ તણકા ઓનો સમાવેશ સુચિત યુજરાત રાજ્ય માં કરવામાં આવે એવી મામણી વડા પ્રધાન શ્રી નહેર સમક્ષ રજૂ કરનાર છે. —હોટનમાં ઓઝો પુરુષ સમોવડી યવા માટે સીમરેટ ન કુકતા હવે ચીરટ પીએ છે. આથી વેપારીઓ ખાસ ઓઝો માટે ચીરટ વાની સાધકની બનાવે છે.

—ચીખલીમાં (સુરત) શ. ૬૦ દબારને ખરચે ટોરતું અમલતન સાધનો સાથેનું દવાખાતું કરવાની તકવારીઓ ચાલે છે.

—સોરાષ્ટ્રના 'અ' વર્ગના રાજવીના એક મહારાણી સોનાની દાણચોરીની એક નામચીન રોળખી સાથે સંકળાયેલા હોવાનું કહેવાય છે. રાજવીની ધન-દોલત અને મહેલનો વહીવટ કરનાર આ મહારાણીએ તાજેતરમાં મુંબઈના ઝવેરી બજારમાં દાગીનાઓ અને ઝવેરાત વેચ્યા હોવાનું કહેવાય છે. તેમની પાસેમાં શ. ૨ કરોડનું સોનું છુપાવ્યું હતું. મધ્યમ સરકારની છુપી પોલીસ ના ખાસ અધિકારીઓ દ્વારા સોરાષ્ટ્ર માં આ દાણચોરીની રોળખીની વધુ વિગતો માટે તપાસ ચલાવે છે. અને એ વાદ આપતું જરૂરી છે કે કરટમ અધિકારીઓએ અમદાવાદ અને મુંબઈ માંથી શ. ૪૧ લાખની કોમતનું દાણ ચોરીનું સોનું કબજે કર્યું છે.

—લંડન ખાતે જન્મ્યુઆરીની ૧૮મીએ મળનાર ટેનીયાની ગોળમેજી પરિષદમાં ટેનીયાની ધારાસભામાંના બધા ૩૬ ચુટાચેલા તેમ રેપેરલી ઇલેક્ટેક સભ્યો ઉપરાંત એકાદ બે નોમીનેટડ સભ્યોને પશુ લઈ જવામાં આવશે ઉપરાંત જર્મનરના કાનુની સલાહકાર અને ગવર્નર પોતે જશે. આમ લખખમ પચાસેક પ્રતિનિધિઓ જશે.

સાબાર સ્વીકાર : હસીભાઈ બીજલાલ, જોખમ પા. ૨-૨-૦

પુરા ખબર !

તમારા ખર્ચેલા પૈસાનું પુરૂવવતર મેળવો. દેશમાંથી આવે કે દરિયાપારથી, ફરવા માટે આવે કે ખીઝનેસ અર્થે, પણ દરજાન આપવાનું અને તો ઉમંજ ભેર ચાલ્યા આવે.

પણ ક્યાં ?

નામ અને શરનામું તમારી ડાયરીમાં લખી રાખો

માઉન્ટ એવરેસ્ટ વેજીટેરીયન લોજ

૧૨૬-૧૨૮ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, — ડરબન. — ફોન : ૬૭૫૭૮.

કારણ

આ એક એવું સ્થળ છે કે જ્યાં સ્વચ્છતા, સુધડતા, સુવ્યવસ્થા અને આરામના ઈશન થાય છે અને જ્યાંથી સ્ટોરાન બજાર, બંદર નજીક પડે છે જેથી સમયનો ખચાવ અને હરવા ફરવામાં મેળ આવે છે.

- (૧) બહાર ગામ કે પરદેશથી આવનાર પેસેન્જરો માટે અગાઉથી ખબર આપશે તો રહેવા મુવા માટે રીઝર્વેશન થઈ શકશે.
- (૨) ભોજનના પ્રયત્નપર ભતિ કેખરેખ રખાય છે.
- (૩) લગ્ન અને તહેવારો માટે ફરેક જાતની સ્વાડિષ્ટ, સાતવીક મીઠાઈ શુદ્ધ ધીમાંજ બનાવીએ છીએ.
- (૪) બહાર ગામના એઈરપોર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવે છે. એક વખત એઈર આપી ખાત્રી કરવા ભલામણ છે.

હમણાજ આવેલ શીપમેન્ટ

દરેક જાતની અગરબત્તીઓ નવી કે "નવજુ રોઝ" જેટલે જોઈ
ખંડીઓ, અસોહાદરખાર, સુમધી રાણી, ચામેલી, હતા મંગેચકર,
વાંસંતી, કપ્પુ દરખાર વિગેરે. અમારા પ્રાઈવેલીસ્ટ માટે લખો. (અમે
ફક્ત હિંદની બનાવટનીજ અગરબત્તીઓ રાખીએ છીએ.)

લીલું આજુ ૧૦ રેની	રતલ	માલ બરોબર પેક કરી
લીલી હળદળ શી. ૧-૩	"	મઠાવીશું.
આંખા હળદર શી. ૧-૩	"	જોહર સાથે પસા મોકલવા
મોટી કળાં વાણુલસણ ૧/૩ રતલ		વિનંતી છે.

અમે નીચેની વસ્તુઓ કાઢફેકક ઇમ્પોર્ટ કરીએ છીએ,
માલ સાથે અને કીફાયત ભાવે મળશે. અમારા પ્રાઇસ લીસ્ટ
માટે લખો :

શેલા ચણા, બદામ, એલચી, પેવા, મમરા, સેન્ડે સોપારી, કાચી સોપારી,
શેલી સોપારી, ગોળ, આંબલી, કાચો, હાંમ, મસુર, દરેક જાતની દાળો,
ચણાનો આટો, અડદનો આટો, પાણીવાળા નાળાંચેર, વરીયારી, છૂર, લર્ચમ,
મેથી, રામ, અજનો, સુવા, હાંમેલ, ઘાણા, ઘાણા દાળ, આખા મરચાં,
નારીયેળનો છુકો, રાજમરો, ખસખસ, હળદળ, વિગેરે.

K. HARIBHAI & SONS
(PTY) LTD.

Direct Importers : Wholesale & Retail Merchants.
81 Victoria Street, — P.O. Box 2156 — Durban.
Telegraphic Add. "BHAISONS"

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ !

શ્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડિયાળ !

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઝાટામેટીક કેલેન્ડર.

- * રોમર
- * રોટરી
- * લેડે
- * રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોનાં શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૧.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

શ્રી ક્વીન્સલેન્ડ ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડ

૧૮૮૬માં ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં સ્થપાઈ છે

આગ અકસ્માત તથા દરીયાઈ માલનો

— વિમો —

તેમજ બધી જાતના વિમાનું

કામ કરે છે.

આસ હિંદી પ્રતીનીધી

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

વધુ વિગત માટે મળો અથવા લખો

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ — બોક્સ નંબર ૪૭૬ — ડરબન.

ટેલીફોન નંબર ૪૭૪૫૩ અને ૪૭૮૮૮.